STJERNEN

141. ÅRGANG · NUMMER 8 · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · AUGUST 1992

STJERNEN

AUGUST 1992

På forsiden

»Vi fortsætter i et forrygende tempo med at blive en kirke, der betjener det meste af verden,« skriver ældste John K. Carmack. Men, siger han, på trods af kulturelle forskelle, kan vi finde »enhed trods forskelle« (se s. 26). Illustreret af Roger Loveless.

Børnestjernens forside

I Sverige er »midsommarsdag«, årets længste dag, en dag, der fejres. Som en del af festen er det skik, at børn og voksne bærer blomsterkrone. Denne lille svensker bærer en blomsterkrone, mens hun sidder på en gyngehest i en park i Vänersborg i Sverige. Foto: Peggy Jellinghausen.

ARTIKLER

BUDSKAB FRA DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB
VOR RELIGIONS SLUTSTEN PRÆSIDENT EZRA TAFT BENSON 2

DE HELLIGE I INDONESIEN DAVID MITCHELL 10

ENHED TRODS FORSKELLE ÆLDSTE JOHN K. CARMACK 26

ER LYKKE MULIG? BARBARA CECCHINARO 32

MORMONS BOG: MALERIER AF ARNOLD FRIBERG 34

ISÆR FOR UNGE

MOR OG STJERNERNE ELAINE REISER ALDER 22

DEN BRÆNDENDE FØLELSE KOM SENERE LARRY A. HILLER 44

PIGELEJR I ABIDJAN CHIRLEY ROUNDY ARNOLD 46

FASTE PUNKTER

KOMMENTARER FRA LÆSERNE 1

BESØGSLÆRERINDEBUDSKAB:
BELÆRE OG OPBYGGE GENNEM HJEMKUNDSKABSMØDER 25

BØRNESTJERNEN

HISTORIER FRA MORMONS BOG 2

GAVEN CYNTHIA COVEY HALLER 4

FÆLLESTID:
HVERT MENNESKE SKAL AGTE SIN NÆSTE
SOM SIG SELV VIRGINIA PEARCE 8

BARE FOR SJOV 10

SANG: VI ER FORSKELLIGE PATRICIA KELSEY GRAHAM 11

VEN TIL VEN: ÆLDSTE ANGEL ABREA 12

BØRNESTJERNENS KREATIVE VENNER 14

FORTÆL OM EN BOG - OG VÆR MISSIONÆR K. SCHOFIELD 16

August 1992 · 141. årgang · Nummer 8
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift

Det Første Præsidentskab: Ezra Taft Benson, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson

De Tolvs Kvorum: Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott.

Vejledere: Charles Didier, Rex D. Pinegar, John E. Groberg, Robert E. Wells

Redaktør: Rex D. Pinegar
Adm. direktør for Curriculum Department: Ronald L. Knighton.
Adm. direktør for Kirkens tidsskrifter: Thomas L. Peterson

International Magazines:
Chefredaktør: Brian K. Kelly
Assisterende redaktør: Marvin K. Gardner
Medredaktør: David Mitchell
Assisterende redaktør for Børnestjernen: DeAnne Walker
Tilsynsførende art director: M. M. Kawasaki
Art Director: Scott D. Van Kampen
Designer: Sharri Cook

Stjernen: *Redaktør:* Carsten Gram
Kirkenyt: Carsten Gram

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1. · DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9 · DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

© 1992 by Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Eftertryk forbudt

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailansk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $ 10.00 a year. $ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre DKK 96,- (inkl. moms og porto). Betaling over giro 3120988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US $ 10.00
(Surface mail).
Udkommer 12 gange om året

Tryk: BG Offset · Dk-3500 Værløse

ISSN 0900-2545

92988 110 Danish

ÆNDREDE MIT LIV

Mit liv er forandret takket være *Liahona* (spansk). I 1991 var der artikler, som hjalp mig til at ændre mit liv, udvikle mig evangelisk og opmuntrede mig til at fortælle andre om evangeliet.

Bliv ved med at udgive gode og meningsfyldte artikler, der vil blødgøre folks hjerter og medføre positive ændringer, sådan som det skete for mig.

Magaly Mercado Martínez
15. august Ward
Arequipa Perú Manuel Prado Stav

MIN ANDEN FAMILIE

Jeg er meget taknemmelig for apriludgaven 1991 af *Seito no Michi* (japansk). Jeg var især imponeret over artiklen »Vær aktiv! Selv om din ægtefælle ikke er medlem«.

Selv om jeg endnu ikke er gift, fik jeg meget ud af artiklen, fordi jeg er det eneste medlem af Kirken i min familie.

Jeg håber, at jeg en dag vil kunne holde familieaften sammen med alle i min familie.

Kirken er for mig min anden familie. Fra mit hjertes inderste er jeg taknemmelig for Jesu Kristi vidunderlige evangelium.

Mika Takeuchi
Taniyama Gren
Kagoshima Chiho Japan Stav

MEGET NYTTIG

Mine to brødre og jeg vil gerne takke for udgivelsen af *Tambuli* (Kirkens engelsksprogede blad i Filippinerne).

Jeg har været fast læser af bladet siden 1989, og jeg har nydt hvert eneste nummer. Budskaberne fra Brødrene og mange af de andre artikler har været meget nyttige for mig. Når vi lærer mere om Jesu Kristi evangelium, styrker vi vores forhold til Gud.

Forhåbentlig vil alle, både medlemmer og ikke-medlemmer, få mulighed for at læse et så godt blad.

Eden Tibayan Meneses
Urdaneta 2. Ward
Urdaneta Philippines Stav

ET VIRKELIGT BANNER

Tak for det gode arbejde med *A Liahona* (Brasilien).

Jeg holder af at dele bladet med mine venner, der ikke er medlemmer. De syntes godt om det og roser jeres arbejde. Indholdet er anderledes end i alle andre blade.

Jeg er vor himmelske Fader taknemmelig for, at han velsigner vore kirkeledere med inspiration til at udgive et så godt blad. Det er virkeligt et banner for alle nationer.

Ana Claudia Souza Oliveira
Floresta Ward
Belo Horizonte Brazil Stav

Vor religions slutsten

Præsident Gordon B. Hinckley

Jeg vil gerne drøfte en af de mest betydningsfulde gaver, verden har modtaget i nyere tid. Den gave, jeg sigter til, er vigtigere end nogen opfindelse, der er fremkommet som følge af den industrielle og den teknologiske revolution. Det er en gave, der er af større værdi for menneskeheden end selv de mange forunderlige fremskridt, vi har set inden for den moderne lægevidenskab. Den har større værdi for menneskeheden end udviklingen af både flyvning og rumfart. Jeg taler om den gave, der hedder Mormons Bog.

Profeten Joseph Smith sagde, at et menneske ville komme Gud nærmere ved at efterleve forskrifterne i Mormons Bog end ved nogen anden bog.

Denne gave blev forberedt ved Herrens hånd over en periode på mere end tusind år og derpå skjult af ham, så den kunne bevares i sin renhed til gavn for vort slægtled. Der er utvivlsomt intet, der med større tydelighed bærer vidnesbyrd om, hvor vigtig denne hellige bog er, end det, Herren selv har sagt om den.

MALERI AF EDWARD T. GRIGWARE

Herren har med sin egen mund båret vidnesbyrd om, (1) at den er sand (se L&P 17:6), (2) at den indeholder sandheden og Guds ord (se L&P 19:26), (3) at den er oversat med kraft fra det høje (se L&P 20:8), (4) at den indeholder Jesu Kristi evangeliums fylde (se L&P 20:9, 42:12), (5) at den er givet gennem inspiration og bekræftet ved engles betjening (se L&P 20:10), (6) at den bevidner, at de hellige skrifter er sande (se L&P 20:11) og (7) at de, der tager imod den i tro, skal opnå evigt liv (se L&P 20:14). Et andet kraftigt vidnesbyrd om Mormons Bogs vigtighed får man ved at bemærke, hvor Herren placerede dens fremkomst i tidsplanen for genoprettelsen. Det eneste, der gik forud for den, var den første åbenbaring. Gennem denne vidunderlige tilkendegivelse lærte profeten Joseph Smith Guds sande natur at kende, og han fandt ud af, at Gud havde et værk, han skulle udføre. Mormons Bogs fremkomst fulgte umiddelbart efter.

Tænk over, hvad det betyder. Mormons Bogs fremkomst skete før præstedømmets gengivelse. Bogen blev udgivet, få dage før Kirken blev organiseret. De hellige fik Mormons Bog at læse i, inden de modtog de åbenbaringer, der beskriver så store lærdomme som de tre grader af herlighed, celestialt ægteskab og arbejdet for de døde. Den gik forud for præstedømmets kvorummer og kirkestrukturen. Fortæller det ikke lidt om, hvordan Herren ser på denne hellige optegnelse?

Har vi først forstået, hvad Herren mener om denne bog, bør det ikke overraske os, at han alvorligt advarer os om, hvordan vi modtager den. Herren siger først, at de, der modtager Mormons Bog i tro og øver retfærdighed, skal modtage det evige livs krone (se L&P 20:14), hvorpå Herren går videre og advarer: »Men for dem, der forhærder deres hjerte i vantro og forkaster det, skal det blive til deres egen fordømmelse« (L&P 20:15).

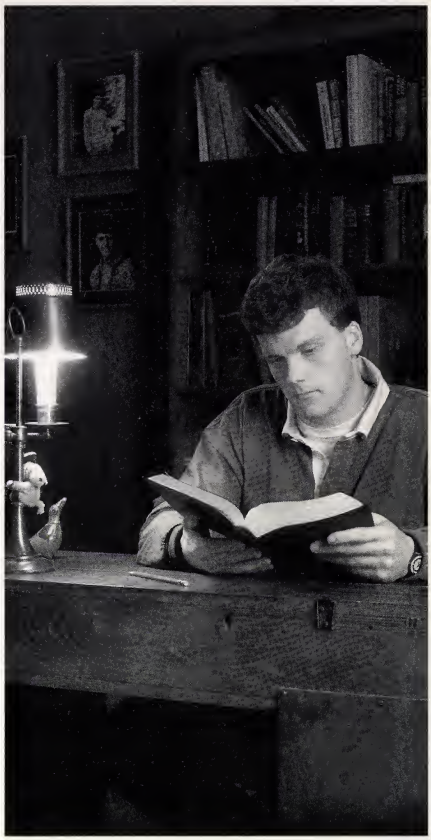

FOTO: STEVE BUNDERSON

I 1829 advarede Herren de hellige og sagde, at de ikke skulle drive spøg med hellige ting (se L&P 6:12). Mormons Bog er så afgjort noget helligt, og alligevel er der mange, der driver spøg med den, eller med andre ord: de behandler den ligegyldigt, som var den af ringe værdi.

Da nogle af de første missionærer i 1832 vendte tilbage fra deres mission, revsede Herren dem, fordi de havde behandlet Mormons Bog overfladisk. På grund af denne holdning, sagde han, var deres sind blevet formørket. Deres letsindige behandling af denne hellige bog havde ikke alene betydet, at de selv mistede lyset; den havde også bragt hele Kirken under fordømmelse, ja, alle Zions

Mormons Bog er skrevet for vor tid. Moroni sagde: »Jeg taler til jer, som om I var nærværende, og dog er I det ikke. Men se, Jesus Kristus har vist mig jer, og jeg kender jeres gerninger« (Mormon 8:35).

børn. Og derpå sagde Herren: »Og de skal forblive under den(ne fordømmelse), til de omvender sig og ihukommer den nye pagt, nemlig Mormons Bog« (L&P 84:54-57).

Når vi nu har haft Mormons Bog i over 150 år, synes den så mindre betydningsfuld for os i vore dage? Ihukommer vi den nye pagt, nemlig Mormons Bog? I Bibelen har vi Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente. Ordet *testamente* er den danske version af et græsk ord, der også kan oversættes med *pagt*. Var det dét, Herren mente, da han kaldte Mormons Bog »den nye pagt«? Den er endnu et testamente eller vidne om Jesus. Det er en af grundene til, at vi for nylig har føjet ordene »Endnu et vidne om Jesus Kristus« til Mormons Bogs titel.

Hvis de første hellige blev revset, fordi de tog let på Mormons Bog, mon så vi er under mindre fordømmelse, hvis vi gør det samme?

Der er tre væsentlige grunde til, at de sidste dages hellige burde gøre et studium af Mormons Bog til noget, de beskæftiger sig med hele livet.

For det *første* er Mormons Bog vor religions slutsten. Sådan sagde profeten Joseph Smith. Han bar vidnesbyrd om, »at Mormons Bog var den mest korrekte bog på jorden og vor religions slutsten« (*Profeten Joseph Smiths lærdomme*, s. 232). En slutsten er den midterste sten i en hvælving. Den holder alle de andre sten på plads, og fjernes den, så styrter hvælvingen sammen.

Der er tre måder, hvorpå Mormons Bog er vor religions slutsten. Den er slutstenen, når vi vidner om Kristus. Den er slutstenen i vor lære. Den er vidnesbyrdets slutsten.

Mormons Bog er slutstenen, når vi vidner om Jesus Kristus, der selv er hovedhjørnestenen i alt, hvad vi gør. Med kraft og tydelighed bærer den vidnesbyrd om, at han er virkelig. Modsat Bibelen, der har passeret gennem led efter led af afskrivere, oversættere og fordærvede tilhængere af forskellige trossamfund, der har foretaget ændringer i teksten, kommer Mormons Bog fra skribent til læser i en eneste inspireret oversættelse. Derfor fremstår dens vidnesbyrd om Mesteren klart, ufortyndet og kraftfuldt. Men den gør mere end som så. En stor del af den kristne verden forkaster i dag tanken om Frelserens guddommelighed. Man betvivler hans mirakuløse fødsel, hans fuldkomne liv, og at hans herlige opstandelse var virkelig. Mormons Bog forkynder i enkle og utvetydige vendinger sandheden af alle disse lærdomme. Den giver os tillige den mest udtømmende forklaring om forsoningen. Denne guddommeligt inspirerede bog er i sandhed en slutsten og bærer vidnesbyrd for verden om, at Jesus er Kristus (se Mormons Bogs titelblad).

Mormons Bog er også slutstenen i lærdommen om opstandelsen. Som jeg lige nævnte, har Herren selv udtalt, at Mormons Bog indeholder »Jesu Kristi evangelium i dets fylde« (L&P 20:9). Det betyder ikke, at bogen indeholder ethvert lærepunkt og enhver doktrin, der nogen sinde er åbenbaret. Det betyder derimod, at vi i Mormons Bog finder fylden af de lærdomme, der er nødvendige for vor frelse. Og de forklares så enkelt og ligetil, at selv børn kan lære frelsens og ophøjelsens veje. Mormons Bog indeholder så meget, som udvider vor forståelse af de frelsende lærdomme. Uden denne bog ville meget at det, der står i andre skrifter, ikke være nær så enkelt og dyrebart.

Sluttelig er Mormons Bog vidnesbyrdets slutsten. På samme måde som hvælvingen styrter sammen, hvis slutstenen tages bort, således står og falder hele Kirken med, om Mormons Bog er sand. Det har kirkens fjender klart indset. Af samme årsag gør de sig store anstrengelser for at forsøge at gendrive Mormons Bog, for kan der sås tvivl om den, så ryger profeten Joseph Smith sammen med

MORONI FORKORTER PLADERNE, AF TOM LOVELL

Under inspiration af Gud, der ser alt fra begyndelsen, forkortede Mormon århundreders optegnelser og udvalgte de fortællinger, taler og begivenheder, der ville være til størst gavn for os.

den. Det samme gælder vor påberåbelse af præstedømmets nøgler, åbenbaring og den genoprettede kirke. Men på den anden side, hvis Mormons Bog skulle være sand, og millioner har nu båret vidnesbyrd om, at de gennem Ånden ved, at den virkelig er sand, så må man godtage påstanden om genoprettelsen og alt, hvad deraf følger.

Ja, Mormons Bog er vor religions slutsten, vort vidnesbyrds slutsten, vor læres slutsten og slutstenen, når vi vidner om vor Herre og vor Frelser.

En *anden* årsag til, at vi må gøre Mormons Bog til det centrale i vore studier, er, at den er skrevet for vor tid. Nephiterne havde aldrig bogen, det havde de fordums lamaniter heller ikke. Den er bestemt for os. Mormon begyndte først at skrive hen imod slutningen af den nephitiske civilisation. Under inspiration af Gud, der ser alt fra begyndelsen, forkortede han århundreders optegnelser og udvalgte de fortællinger, taler og begivenheder, der ville være til størst gavn for os.

Alle de vigtigste skribenter i Mormons Bog har båret vidnesbyrd om, at han skrev med henblik på fremtidige slægtled. Nephi sagde: »Derfor har Gud Herren lovet mig, at disse ting, som jeg skriver, skal opbevares og passes og overdrages min slægt fra generation til generation« (2 Nephi 25:21). Hans bror Jakob, der blev hans efterfølger, skrev noget lignende: »Thi (Nephi) sagde, at hans folks historie skulle optegnes, og at jeg skulle opbevare disse plader og overdrage dem til min sæd, fra slægt til slægt« (Jakobs Bog 1:3). Enos og Jarom gav begge udtryk for, at de ikke skrev for deres eget folk, men for kommende slægtled (se Enos 1:15-16, Jarom 1:2).

Mormon selv sagde: »Ja, jeg taler til jer, I tilbageværende af Israels hus« (Mormon 7:1). Og Moroni, den sidste af de inspirerede forfattere, så endda vore dage og vor tid. »Se,« sagde han, »Herren har vist mig store og herlige ting angående det, som snart må ske på den dag, da disse ting skal komme frem blandt jer.

Se, jeg taler til jer, som om I var nærværende, og dog er I det ikke. Men se, Jesus Kristus har vist mig jer, og jeg kender jeres gerninger« (Mormon 8:34-35).

Hvis de nu har set vor tid og har udvalgt det, der ville være af størst værdi for os, viser det os så ikke, hvordan vi skal studere Mormons Bog? Vi må hele tiden spørge os selv: »Hvorfor har Herren inspireret Mormon (eller Moroni eller Alma) til at tage det her med i sin optegnelse? Hvad kan jeg lære af det her, som kan hjælpe mig med at leve i vore dage?«

Og der gives det ene eksempel efter det andet på, hvordan dette spørgsmål bliver besvaret. Vi finder for eksempel i Mormons Bog et mønster på at man kan forberede sig på det andet komme. Et stor del af bogen beskæftiger sig med de sidste få årtier inden Kristi komme til Amerika. Vi kan ved et omhyggeligt studium af denne tidsperiode fastslå, hvad der var årsagen til, at visse mennesker omkom under de grufulde straffedomme, der gik forud for Kristi komme, og hvad der gjorde, at andre kunne stå ved templet i Overflødighedens Land og stikke deres hænder i sårene på hans hænder og fødder.

I Mormons Bog kan vi lære, hvordan Kristi disciple skal leve i krigstid. I Mormons Bog ser vi de gruopvækkende følger af hemmelige sammenslutninger afbildet uhyggeligt livagtigt og realistisk. I Mormons Bog lærer vi, hvad vi skal stille op mod forfølgelser og frafald. Vi lærer meget om, hvordan vi skal missionere. Og mere end noget andet sted ser vi i Mormons Bog farerne ved materialisme og det at sætte sin lid til verdslige goder. Kan nogen tvivle på, at denne bog er bestemt for os, og at vi i den finder megen styrke, megen trøst og megen beskyttelse?

Den *tredje* årsag til, at Mormons Bog er af så stor værdi

Mormons Bogs vidnesbyrd om Mesteren er klart, ufortyndet og kraftfuldt ... Denne guddommeligt inspirerede bog er i sandhed en slutsten og bærer vidnesbyrd for verden om, at Jesus er Kristus.

for sidste dages hellige, kommer frem i den samme udtalelse af profeten Joseph Smith, som jeg citerede før. Han sagde: »Jeg fortalte brødrene, at Mormons Bog var den mest korrekte bog på jorden og vor religions slutsten, og et menneske ville komme Gud nærmere ved at efterleve dens forskrifter end ved nogen anden bog« (*Profeten Joseph Smiths lærdomme*, s. 232). Det er den tredje årsag til, at man bør studere bogen. Den fører os nærmere til Gud. Ligger der ikke dybt i vore hjerter noget, der længes efter at komme Gud nærmere, at ligne ham mere i vor daglige adfærd, at føle hans nærvær hele tiden? Hvis det er tilfældet, så kan Mormons Bog hjælpe os med det, mere end nogen anden bog kan.

Det er ikke alene det, at Mormons Bog belærer os om sandheden, skønt den jo bestemt gør det. Det er heller ikke kun det, at Mormons Bog bærer vidnesbyrd om Jesus Kristus, skønt den bestemt også gør det. Men der er noget mere. Der er i den bog en kraft, der vil begynde at strømme ind i jeres tilværelse i det øjeblik, hvor I indleder et seriøst studium af bogen. I vil finde større styrke til at stå imod fristelser. I vil finde styrke, så I kan undgå at blive bedraget. I vil finde styrke til at blive på den lige og snævre vej. Skrifterne betegnes som »livets ord« (se L&P 84:85), og intet sted er det mere sandt, end det er i Mormons Bog. Når man begynder at hungre og tørste efter disse ord, vil man finde liv i større og større overflod.

Jeg trygler jer af hele mit hjerte om, at I alvorligt vil overveje Mormons Bogs betydning for jer personligt og for Kirken som et hele.

Lad os ikke forblive under fordømmelse med dens hjemsøgelse og dom ved at behandle denne storslåede og underfulde gave, som Herren har givet os, letsindigt (se L&P 84:54-58). Lad os i stedet opnå de løfter, der er knyttet til at bevare denne skat i vort hjerte.

Jeg har modtaget mange breve fra hellige over hele verden, både unge og gamle, der har taget imod udfordringen om at læse og studere Mormons Bog.

Med begejstring har jeg læst deres beretninger om, hvorledes deres tilværelse er blevet forandret, og hvordan de er kommet Herren nærmere som følge af deres beslutning. Disse strålende vidnesbyrd bekræfter for mig påny profeten Joseph Smiths ord om, at Mormons Bog i sandhed er »vor religions slutsten«, og at et menneske »vil komme Gud nærmere ved at efterleve dens forskrifter end ved nogen anden bog.«

Det er min bøn, at Mormons Bog må blive slutstenen i vor tilværelse. □

Tale holdt ved generalkonferencen i oktober 1986.

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER FOR HJEMMELÆRERE

1. Mormons Bog er en gave til menneskeheden i vor tid, som er forberedt til os under Herrens vejledning.
2. Selv om Herren utallige gange har båret vidnesbyrd om sandfærdigheden af Mormons Bog, er der stadig nogle, som behandler bogen letsindigt ved ikke ofte at læse i den og anvende dens lærdomme.
3. Vi bør livet igennem studere Mormons Bog, fordi den:

- er slutstenen i vort vidnesbyrd om Kristus, i vore lærdomme og i vort vidnesbyrd.
- er skrevet til vor tid.
- hjælper os med at komme Gud nærmere.
- har en kraft, der vil strømme ind i vor tilværelse, når vi seriøst begynder at studere bogen.

MALERI AF GREG OLSEN

DE HELLIGE I INDONESIEN

David Mitchell

Klokken er 9:45 en søndag morgen i Solo, 585 km sydøst for Indonesiens hovedstad Jakarta. Bror Suwarno tager hjemmefra og sætter sig op på sin cykel. Tre af hans syv børn sidder på cyklen sammen med ham. Tre andre børn balancerer på en anden cykel, hvor deres storebror Andi træder på pedalerne. De er på vej til søndagsskole. Efter bror Suwarno har undervist i seniorklassen, vil han i ca. 10 minutter deltage i præstedømmemødet, hvorpå han vender hjem tidsnok til at cykle sin kone til nadvermøde.

Godt 600 km mod vest, i Bandung, prajer bror og søster Dapalangga og deres fire børn en lille bil for at køre til kirke. Bror Dapalangga er grenspræsident i Bandung.

I Jakarta tager søster Hermin og hendes to yngste sønner bussen til kirke. Hendes ældste søn cykler, skyder nogle genveje og når først til kirken.

Både familien Suwarno, Dapalangga og Hermin er omvendte til Kirken. De er typiske repræsentanter for den lille håndfuld på ca. 4.000 sidste dages hellige i en nation med 187 millioner indbyggere.

Kirken er relativ ny i Indonesien, som består af omkring 13.000 øer langs ækvator mellem det asiatiske kontinent og Australien. Hovedøen Java er et af de tættest befolkede områder i verden, og der bor de hellige i tre distrikter og 17 grene.

EN BESKEDEN BEGYNDELSE

Den første gren blev organiseret i Jakarta i februar 1970, kun en måned efter missionærer fra missionen i Singapore ankom til det fortrinsvis islamiske land. Kirken blev officielt anerkendt i august 1970. I løbet af de følgende år voksede antallet af medlemmer, flere grene blev organiseret,

Bror Suwarno gør sig klar til at cykle til kirke i Solo sammen med tre af sine børn. Tre andre kører på en cykel, hvor den ældste bror træder på pedalerne.

FOTO: OTB FOTO: DAVID MITCHELL MITCHELL

Præsident Piet Hien Tandiman holder af at spille violin, når han kan slappe af. Han leder missioneringen i Indonesien.

Præsident og søster Tandiman er selv omvendte til Kirken og har sendt fire sønner på mission.

Mormons Bog blev oversat til indonesisk, og lokale missionærer blev kaldet. Derefter kom der problemer for missioneringen, regeringen begrænsede forkyndelsen, og missionen blev lukket i januar 1981. Men lokale missionærer fortsatte i det stille deres indsats. I 1985 blev en ny mission åbnet under ledelse af præsident Effian Kadarusman, som selv var indoneser. Et nyt missionshjem blev indviet i juli 1988, men udenlandske missionærer har ikke fået lov til at rejse ind i landet siden november 1988.

I juli 1989 blev det indonesiske missionskontor endnu en gang lukket. Missionering foregår igen under ledelse af missionen i Singapore. For tiden forkynder godt 60 lokale missionærer evangeliet under ledelse af præsident Piet Hien Tandiman, der er rådgiver i missionspræsidentskabet i Singapore og bor i Jakarta.

Præsident Tandiman var tidligere statsansat og er nu pensioneret. Han arbejdede på et advokatkontor i 1970, hvor han mødte sidste dages hellige advokater, som ansøgte om officiel anerkendelse af Kirken. På deres opfordring indvilgede han i at lytte til missionærernes undervisning. Præsident Tandiman blev påvirket af missionærernes opførsel og lærdomme samt af det venskab, der blev vist ham. »De gjorde dybt indtryk på mig - et indtryk, som holdt og hjalp mig gennem de første år af mit medlemskab,« fortæller han. Præsident Tandimans kone og seks børn tog også imod evangeliet, og han døbte dem. Hans datter er nu gift og har selv en datter. Fire sønner har været på mission i Indonesien, og en femte søn ser frem til en missionskaldelse.

Bror Tandiman blev et år efter sin dåb kaldet som præsident for grenen i Jakarta og senere som distriktspræsident for det vestlige Java.

NÅ UD TIL ALLE

I forbindelse med missioneringen ser præsident Tandiman et behov for, at missionærer og medlemmer når mere ud til alle samfundslag i Indonesien. »De fleste af vore medlemmer har små indtægter,« siger han. »Vi er nødt til at styrke Kirkens fundament med et større spektrum af medlemmer.«

Som i alle udviklingsområder i Kirken er der behov for at involvere nye medlemmer bedre i Indonesien og holde fast på dem. »Somme tider er det en udfordring i sig selv at komme til Kirkens møder. Mange medlemmer bor langt fra kirkebygningen, og offentlig transport kan være dyrt for en stor familie med en lille indtægt,« forklarer præsident Tandi-

Familien Tukimin i Solo sælger bakso (kødboller) fra denne stade. To sidste dages hellige missionærer kom regelmæssigt og handlede. En dag spurgte bror Tukimin dem, hvad de lavede. Dette spørgsmål førte til familiens dåb. Bror Tukimin er for tiden rådgiver i søndagsskolepræsidentskabet. Fra venstre: Sarwono, Supono, Sariyati (på stolen), Sariyani, søster og bror Tukimin. To andre børn, Sarsono og Triyono, er ikke med på billedet.

Søster Hermin fra Jakarta Selatan Gren er alene med sine tre sønner. Hun synes, at hendes største hjælp er at være aktiv i Kirken, at læse i skrifterne og synge salmer.

Thomas Suwondo hørte om en ny og »falsk« kirke, som var kommet til Solo. Han var tilstrækkelig nysgerrig til at overvære dens møder. Han og hans kone blev undervist af missionærerne og døbt i 1978. De og deres børn tilhører nu Banjarsari Gren. Bror Suwondo er skrædder og underviser også privat i matematik og andre skolefag. Da dette billede blev taget, var han ude at undervise. Søster Suwondo, nr. to fra venstre, ses her sammen med fem af deres syv børn. Suharno, der står til venstre, er en nevø.

man. »Men jeg tror, at hvis medlemmerne ønsker at komme i kirke, så vil de finde en måde at komme derhen. Det er en prøve på deres tro.«

STØTTE OG STYRKE

Tro på Jesus Kristus og gode gerninger fremgår soleklart af de helliges tilværelse i Indonesien. Bror Suwarno fra Solo kom ud for en prøve på sin nyfundne tro, da han mistede en syvårig datter ved en tragisk ulykke, kun to uger efter han tilsluttede sig Kirken i december 1977.

»På det tidspunkt var jeg skrædder. Jeg havde altid meget travlt og kunne ikke tilbringe tid sammen med min familie. Den dag, hvor ulykken skete, havde jeg travlt med at gøre noget færdigt til en kunde, og jeg havde ladet min datter være uden opsyn. På en eller anden måde fik hun væltet en lille petroleumslampe, som stod tændt på bordet. Væsken, der løb ud, blev antændt, og flammerne løb hen over hendes hår og ned over hendes kjole. Jeg brændte mine hænder, da jeg febrilsk rev kjolen af hende. Jeg bragte hende til hospitalet, hvor hun døde otte dage senere.

Missionærerne og grenens medlemmer kom til hospitalet og hjem til os for at tilbyde hjælp. Et af medlemmerne tilbragte mange timer på hospitalet sammen med mig hver aften. Jeg kunne ikke glemme eller ignorere det, som han og andre medlemmer gjorde for mig. Det var deres støtte og styrke, som hjalp mig i den første tid, jeg var medlem.

Medlemmernes venskab og oprigtige interesse var til sidst med til, at min kone besluttede sig til at slutte sig til Kirken. Hun blev døbt i 1979. Vore børn er blevet døbt, når de fyldte otte år.

Da jeg kom ind i Kirken, forsøgte jeg at finde ud af, hvordan jeg kunne dygtiggøre mig og give min familie bedre levevilkår. Jeg begyndte at gå til den engelsk-undervisning, som missionærerne stod for, og med tiden kunne jeg bestå en statsanerkendt prøve. Nu har jeg et bedre arbejde som turistguide.«

Bror Suwarno fortæller, at det sommetider ikke er let at være sidste dages hellig i et islamisk samfund. »Da min søn var godt 15 år, havde han i skolen en meget streng lærer, som fortalte ham, at han ikke skulle følge Kirkens lærdomme. Men min søn opførte sig eksemplarisk, og alt gik godt. Jeg siger til min familie: 'Uanset, hvad der sker, så husk, hvem I er og følg Kirkens standarder.'«

HOLD FAST VED STANDARDERNE

For at følge disse standarder deltager to af bror og søster Suwarnos børn

Søster Endang Prihatini (nr. to fra venstre) var en af de første lokale søstermissionærer kaldet til at tjene i Indonesien. Hun underviser nu i seminar og institut i Solo.

tidligt hver morgen i en seminarklasse, som undervises af søster Endang Prihatini.

Søster Endang, som nu er 35 år, var en af de missionærer, som besøgte familien Suwarno, dengang de mistede deres datter. Hun var blevet præsenteret for Kirken af venner, som var sidste dages hellige. Søster Endang fortæller, at da hun bad om noget at læse, »gav de mig en pjece, som beskrev frelsesplanen. Jeg blev meget interesseret. Jeg spurgte mine venner, om jeg kunne slutte mig til Kirken. Det var de selvfølgelig meget glade for at høre. De fortalte, at hvis jeg ønskede at lære mere om Kirken, ville de sende ældster hjem til mig. Jeg fik først tilladelse af min far, hvorpå missionærerne kom og præsenterede evangeliet for os.

Min far og min bror lyttede også til lektierne. Jeg blev døbt i marts 1974. En måned efter blev min far døbt, og endnu en måned efter blev to af mine brødre døbt. Senere blev min mor døbt, og alle mine andre brødre og søstre blev døbt, da de blev otte år. Ud af ni børn har fem indtil nu været på mission i Indonesien.

Jeg var en af de første lokale søstermissionærer, der blev kaldet. Jeg virkede i 18 måneder som velfærdsmissionær. En af mine kammerater var Mary Ellen Edmunds, som nu leder uddannelsen af missionærer på missionærernes træningscenter i Provo i Utah. Hun underviste mig i engelsk hver morgen ved at sige ting som: 'Det er en mur', 'Slip din blyant' og 'Saml den op.'«

Søster Endang arbejder nu på fuldtid for Kirkens uddannelsessystem, hvor hun underviser tre seminarklasser med 45 elever fra fire grene. Hun underviser også tre institutklasser for unge gifte par, hjemvendte missionærer og unge under uddannelse. Desuden er hun distriktets EV-præsident.

Som mange unge kvinder i Kirken har søster Endang oplevet udfordringen ved at være enlig. »Det er ikke længere et problem for mig,« fortæller hun. »Men for nogle få år siden, da jeg var omkring 30 år, var jeg ulykkelig over, at jeg ikke var gift. En dag sagde jeg til min himmelske Fader: 'Herre, jeg gør alt, hvad jeg skal. Hvorfor er jeg ikke gift med en god mand, en præstedømmebærer? Dybt i mit hjerte følte jeg, han sagde noget til mig, noget i retning af: 'Endang, du har meget at være taknemmelig for.' Og derpå mindede han mig om de mange velsignelser, som jeg har modtaget, især kundskab om evangeliet.

Foruden den oplevelse har jeg hentet trøst i min patriarkalske velsignelse, som fortæller mig, at jeg vil

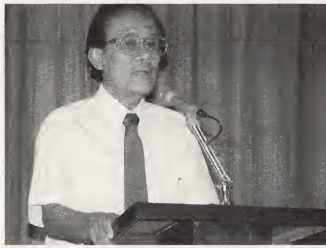

Toegono Wirjodihardjo har været præsident for Jakartas distrikt siden maj 1990. Han blev døbt i 1973 sammen med sin kone, fire børn og en nevø. Præsident Wirjodihardjo opfordrer konstant medlemmerne i distriktet til at være lydige over for Kirkens lærdomme. »Glæde i familien, i Kirken og i samfundet opnås kun ved lydighed over for og tro på Jesus Kristus,« siger han. »Vi må være mere lydige, og vi må være levende eksempler på evangeliet, så vi kan blive et lys for verden.«

møde manden, som vil bede mig rejse til templet for at blive gift. Jeg er sikker på, at Herren vil give mig den mulighed, hvis jeg altid vil holde mig nær til ham. Så jeg bekymrer mig ikke mere over at være enlig.

Jeg ved bare, at Herren vil våge over mig, hvis jeg lever i henhold til Kirkens standarder.«

GLÆDE I KAMPEN

For søster Hermin fra Jakarta Selatan Gren er det et dagligt mål at overholde Kirkens standarder. Hun må sørge for sine tre drenge alene. Hun var et ikke-aktivt medlem af en protestantisk kirke, da en slægtning, som var sidste dages hellig, spurgte hende, om hun gerne ville høre budskabet om evangeliet.

»Hendes spørgsmål mindede mig om noget, der var sket ti år tidligere, da jeg var 20 år gammel,« siger søster Hermin. »Jeg havde dengang spurgt min mor om, hvor jeg kunne lære mere om Jesu Kristi evangelium. Min mor sagde, at jeg skulle være tålmodig, for dagen ville komme, sagde hun, hvor en eller to personer ville komme til mit hjem og undervise mig i evangeliet.

Jeg blev døbt som medlem af Kirken i december 1985, tre måneder efter at jeg første gang mødte missionærerne. Jeg var gift og havde en søn, Mindo. Han og min mand sluttede sig senere til Kirken.«

Senere fik hun den næste søn, Nando, som også kom med i Kirken. Deres tredje barn, en datter, døde, da hun var et år gammel.

Søster Hermins mand kæmpede med et alkoholproblem og tabte. Han var ikke i stand til at sørge for sin familie og faldt væk fra Kirken. Søster Hermin blev familiens forsørger ved at sælge vandmeloner fra en vogn - hvilket hun stadig gør. Hendes mand døde i 1989, mens hun ventede deres tredje søn, Martin.

Sammen med sine tre drenge bor hun i et lille skur med to rum, presset ned mellem nogle forfaldne butikker ved en trafikeret vej. Hun supplerer sin indkomst ved at udleje sit beskedne hjem, som ligger et andet sted i nabolaget.

Det er en kamp at gøre skuret beboeligt og til et fristed fra den støjende verden udenfor. Engang faldt en del af skuret sammen, men hendes grenspræsident hjalp hende med at reparere det.

Grenens medlemmer er altid villige til at hjælpe mig, hvis jeg behøver det,« siger hun. »Men den største hjælp er at være aktiv i Kirken. Jeg holder meget af undervisningsmaterialerne, og jeg sætter stor pris på den åndelige uddannelse, som drengene får. Mine drenge har været gennem nogle hårde tider, men deres indstilling til livet er positiv på grund af vores aktivitet i Kirken. Og hos os er familieaften ikke kun en gang om ugen. Vi samles næsten hver aften og læser i skriften og synger sammen.

Jeg ved af erfaring, at hver gang jeg føler mig ked af det eller er bekymret, så vil min byrde blive lettet, hvis jeg læser i skriften og synger nogle salmer, og så vil jeg være glad igen.«

»GUD HOLDT AF MIG«

Præsident og søster Yohanes Dapalangga og deres familie i Bandung nyder godt af evangeliet og den lykke, det kan bringe.

Bror Dapalangga var født i en kristen familie. Hans far var præst i en protestantisk kirke. Hans bedstefar havde været den første indonesiske præst på deres hjemø, Sumba. Men familiens religiøse overbevisning passede ikke »med mine indre følelser, med min samvittighed. Derfor blev jeg regnet for en uregerlig dreng, da jeg hele tiden udfordrede deres tro. Jeg gik på et kristent universitet og senere på et muslimsk universitet, men jeg fandt ingen religiøs tilfredsstillelse.«

Mange år senere, da bror Dapalangga var gift og boede i Bandung,

så han en dag to sidste dages hellige missionærer gå på gaden.

»Deres udseende gjorde indtryk på mig. Det var især deres navneskilte, som åbenlyst erklærede, at de repræsenterede en kristen kirke. De fleste kristne, som jeg kendte, var tilbageholdne med at bekendtgøre deres tro.«

Bror Dapalangga stillede missionærerne nogle spørgsmål, hvorpå han inviterede dem hjem. I løbet af de næste par uger underviste missionærerne bror Dapalangga og hans kone.

»Noget af det, de underviste i, var meget nyt for os,« fortæller bror Dapalangga. »Det var første gang, vi havde hørt om Frelserens besøg i Amerika, og første gang vi hørte om frelsesplanen. En tid bestemte jeg mig for at undgå missionærerne, fordi jeg var bange for, at de underviste i falske lærdomme, men de holdt ud og ventede tilmed i timevis på, at jeg kom hjem.

Til sidst besluttede jeg at lytte til alt, hvad missionærerne havde at sige, og derefter finde ud af, om det var sandheden. De gav mig et eksemplar af Mormons Bog, og jeg tilbragte det meste af en uge med udelukkende at læse og overveje indholdet af bogen.

Da jeg begyndte at læse, syntes der at være noget, der fortalte mig, at det ikke var sandt. Men jeg bekæmpede denne følelse og bad om, at jeg ville være i stand til at læse hele bogen.

En tid bad jeg meget om at få at vide, om Mormons Bog var sand, og om missionærerne var Herrens tjenere.

En nat, mens jeg sov, følte jeg Herren fortælle mig, at jeg ikke skulle udsætte det længere. Han fortalte mig, at Mormons Bog var sand, og at missionærerne virkelig var hans tjenere. Han fortalte mig, at jeg skulle bringe min kone og familie til kirke, noget vi ikke havde gjort, fordi vi ikke følte os værdige dertil.

Det var et betydningsfuldt åndeligt øjeblik for mig. Selv nu har jeg lyst til at græde, når jeg mindes følelsen af Guds kærlighed til mig. Jeg følte, at han holdt af mig - en mand, som intet havde, som ikke havde store forventninger til fremtiden. Men jeg ved nu, at Herren altid har sørget for mig og min familie. Han har altid våget over os, som han våger over alle sine børn.

Jeg vækkede min kone og fortalte hende om min oplevelse. Hun følte ligesom jeg, at dette var svaret på vore bønner.«

Fra det øjeblik har familien Dapalangga suget evangeliets lærdomme til sig og kommet i kirken - men de måtte vente seks måneder, før de kunne blive døbt i 1984. »Vi havde mistet vores vielsesattest, og missio-

Bror Subandriyo er født og opvokset i Solo. Han flyttede til Jakarta, da han var færdig med skolen. Han blev døbt i 1977 som 19-årig. Efter en mission i Indonesien fik han arbejde i et firma, hvor han senere skaffede et job til en ung pige, Steffie, som netop var vendt hjem fra sin mission. De blev gift i juli 1985. Bror Subandriyo er leder for Kirkens kontor samt Kirkens ejendomsforvaltning i Jakarta. Han er rådgiver i distriktspræsidentskabet i Jakarta. Søster Subandriyo er primarypræsidentinde i grenen. Fra venstre: Steffie holder Ezra, derefter Jaredita, Mahonri og bror Subandriyo.

Præsident Yohanes Dapalangga, som ses på næste side med sin kone og sine børn, er født i en kristen familie, men fandt ingen tilfredsstillelse ved religion, før han mødte sidste dages hellige missionærer.

Hansking Ishar var den første, der blev omvendt til Kirken i Bandung i 1970, da fuldtidsmissionærer virkede som grenspræsidentskab. På trods af kommentarer fra familie og venner om, at Kirkens lære var »nonsens«, følte bror Ishar en stærk indre trang til at blive døbt. I løbet af nogle få måneder efter sin dåb blev han kaldet som grenssekretær, GUF-præsident og søndagskolelærer - på samme tid. Bror Ishar lever af at arbejde som arkitekt, oversætter, illustrator og skribent.

nærerne ville ikke døbe os uden bevis på vores bryllup i 1973. Endelig fik vi en kopi fra et offentligt kontor.«

Præsident Dapalanggas familie på Sumba har glædet sig over hans engagement i en kristen kirke. »Min far kom og besøgte mig og stillede mange spørgsmål. Til sidst fortalte han mig, at han troede, at Kirken var sand, men han kunne ikke få sig selv til at forlade sin egen kirke og sin menighed. Han tog et eksemplar af Mormons Bog med hjem, og han bruger den til at undervise de unge. Min far har sendt en række drenge, der kunne bo hos os, så vi kan undervise dem i evangeliet. Nogle af drengene er blevet døbt.«

Bror og søster Dapalangga har, lige fra de accepterede evangeliet, været aktive i Bandung Gren. Inden for et år efter hans dåb blev bror Dapalangga kaldet som andenrådgiver i grenspræsidentskabet. Han blev kaldet som grenspræsident i 1987. Søster Tini Dapalangga har været aktiv i Hjælpeforeningen som præsidentinde og som rådgiver i et andet præsidentskab.

Gennem deres forskellige kaldelser har bror og søster Dapalangga haft lejlighed til at få indsigt i de udfordringer og problemer, som grenens medlemmer har oplevet. »Men,« udtaler de enigt, »selv det vanskeligste problem kan overvindes gennem bøn og villighed til at gøre Herrens arbejde.«

Præsident Dapalangga deler ikke alene åndelige råd og viden om skrifterne med grenens medlemmer, men også med alle, som køber medicin fra hans håndkøbsudsalg på et fortov. Han fortæller sine kunder, at medicinen måske hjælper dem, men Herren og hans veje er den bedste »medicin«.

Foruden medicin sælger præsident Dapalangga også slanger - levende slanger. »Jeg får slangerne fra slangefangere og landmænd i det centrale Java, hvor der er mange kobraer. Mange kan lide smagen af kødet og bruger skindet. De bruger også slangeolie som salve mod smerter.«

Selv om familien Dapalangga håndterer slanger, så er de kloge nok til at undgå de giftige hugtænder. På samme måde, fortæller præsident Dapalangga, »forsøger vi at undgå det onde ved at efterleve evangeliet og opbygge vores åndelige styrke.

Vi bør tro på Herren af hele vores hjerte og ikke kun stole på vores egen forstand. Hvis vi accepterer Herren og alle hans veje, så vil han lede os ad den vej, vi bør gå. Jeg ved af personlig erfaring, at denne kirke ledes ved åbenbaring, og vi kan også få åbenbaring i vores egen tilværelse.« □

Mor og stjernerne

I 1988 levede Jared Anderson fra Pocatello i Idaho en normal tilværelse. Som mange andre 10-årige drenge i USA havde han en avisrute og visse pligter i huset. Han elskede at spille basketball og baseball og at cykle sammen med sine venner. Men i løbet af dette år forandredes hans liv ret dramatisk, da han pludselig fik ansvaret for at passe sin mor noget af tiden.

Den 13-årige Jared husker stadig, hvor ondt det gjorde, da han hørte, at hans mor var faldet om af et slagtilfælde en søndag i april 1988. Den dag var Jared på besøg hos sin bedstemor, da de blev ringet op fra hospitalet. Undersøgelser og en operation samme uge bekræftede, at Marcia Anderson havde to former for kræft i hjernen. Lægerne gav hende tre måneder at leve i.

»Jeg blev virkelig bange,« mindes Jared. »Det var så skræmmende at høre, at min mor var ved at dø. Hun var min bedste ven. Hun har altid været der, når jeg havde brug for hende.«

Nu prøver Jared også at være der, når hans mor har brug for ham. Han er den yngste af Neil og Marcia Andersons fire børn og den, der har mest tid til at være sammen med sin mor. Jareds ældste søster, Trina, er gift; hans bror, Shane, er på mission i Roanoke i Virginia; og hans søster, Kim, går i high school på sidste år.

Efter søster Andersons operation måtte hun lære alt igen - at gå, tale, læse, skrive og klæde sig selv på. Hun har gennemgået omfattende fysioterapi, hvor Jared har lært at hjælpe hende med det hele. Hun får stadig anfald. Derfor har sygeplejerskerne lært Jared, hvordan han kunne begrænse faren for skader ved et anfald ved at gribe hende, når hun falder.

»Jared har en slags sjette sans,« fortæller hans mor, »og han synes altid at komme for at hjælpe mig, netop når jeg har brug for ham.« Men Jared forklarer, at enhver dreng ville gøre det samme for sin mor.

Elaine Reiser Alder

ILLUSTRERET AF RON PETERSON

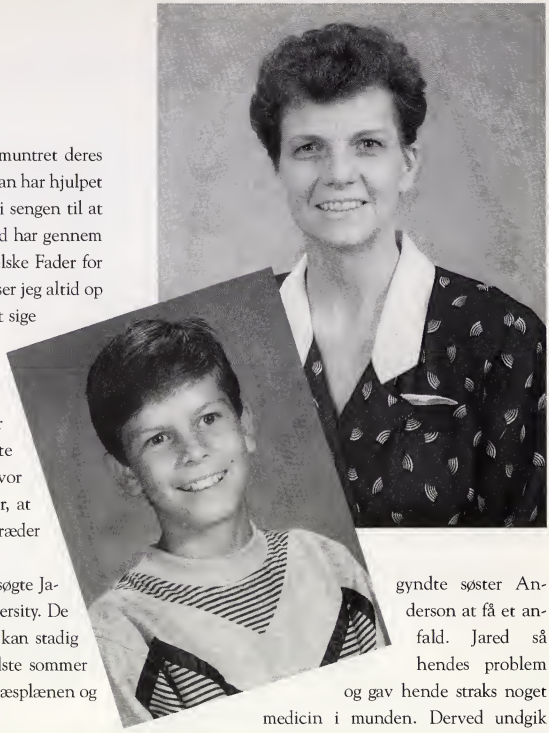

Jared og hans familie har støttet og opmuntret deres mor, så hun har overlevet lægernes dom. Han har hjulpet sin mor fremad, så hun er gået fra at ligge i sengen til at sidde i kørestol og siden til at gå igen. Jared har gennem hele processen henvendt sig til sin himmelske Fader for at få hjælp. »Selv når hun får anfald, standser jeg altid op og beder om hjælp. Men jeg husker også at sige til min himmelske Fader, at hans vilje skal ske.« Jared tilføjer: »Det har lært mig meget om tålmodighed.«

Selvom Jareds mor stadig har brug for megen fysisk hjælp, så er hun en stor støtte for sin søn. »Min mor lader mig tale om, hvor såret jeg er, eller hvor vred jeg bliver over, at hun skal lide,« siger Jared. »Nogle gange græder vi sammen, mens vi snakker.«

Da søster Anderson var spejderleder, besøgte Jareds trop planetariet ved Idaho State University. De elskede at se på stjernebillederne, og han kan stadig godt lide at genkende mange af dem. Sidste sommer lagde Jared og hans mor tit tæpper ud på græsplænen og kiggede på stjerne fra deres have.

»Der har vi nogle af vores bedste samtaler,« fortæller søster Anderson. »De handler om meget andet end astronomi. Vi taler om den førjordiske tilværelse og livet herefter, altsammen under stjernerne. Vi taler om problemer og om, hvordan vi bedst kan klare livet, som vi har foran os.«

Jared og hans mor har andre glade minder. I april og oktober 1990 overværede familien generalkonferencen i Salt Lake City. Kun ét medlem af familien måtte sidde i den specielt indrettede afdeling af tabernaklet sammen med søster Anderson, og Jared blev valgt. Søster Anderson sad i sin kørestol i nærheden af gelænderet, og Jared fik tildelt en plads på første række. Han sørgede for hende på enhver tænkelig måde. Han sørgede for at holde hendes ben og skuldre varme ved at svøbe hende ind i tæpper, og han masserede stille hendes fødder, når der kom kramper.

Under det sidste møde ved oktoberkonferencen begyndte søster Anderson at få et anfald. Jared så hendes problem og gav hende straks noget medicin i munden. Derved undgik hun et anfald. En af dørvogterne i tabernaklet sagde: »Jeg har spillet en del fodbold i min tid, men jeg har aldrig set en større mand end dig, da du viste omsorg for din mor i dag.«

Selv om Jared sommetider må opgive sine planer for at hjælpe sin mor, så får han også tid til sine jævnaldrende. Når Jareds far eller en anden i familien er sammen med søster Anderson, elsker Jared og hans ven, Tom Illum, at cykle, spille fodbold eller baseball sammen. Jared hjælper også en anden ven, Sarah Hardy, ved at støtte hende, når hun efter skoletid træner til atletikstævner.

I de sidste tre år har Jared og hans familie regnet hver dag som en ekstra gave. »Jeg plejede at anse min familie for noget selvfølgeligt,« siger Jared, »men nu ved jeg, hvor hurtigt en rask person kan forandre sig og blive syg. Vor himmelske Fader har besvaret vore bønner. Og jeg ved, at når min mor bliver kaldt hjem, vil hun altid være hos mig i ånden.« □

STJERNEN

BØRNESTJERNEN

141. ÅRGANG · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · AUGUST 1992

HISTORIER FRA MORMONS BOG

Alma og Nehor

Før kong Mosiah døde, valgte nephiterne dommere til at regere. Alma den yngre blev overdommer. Han var også leder af Kirken.
(Mosiah 29:41-42, 46)

En stor stærk mand ved navn Nehor gik omkring og forkyndte løgne. Han sagde, at alle ville blive frelst, uanset om de var gode eller onde.
(Alma 1:2-6)

Da Nehor forkyndte imod Guds kirke, trådte en retfærdig mand ved navn Gideon frem for at forsvare den. Nehor diskuterede med Gideon.
(Alma 1:7-8)

ILLUSTRERET AF JERRY THOMPSON

Fordi Gideon svarede ham med Guds ord, trak Nehor sit sværd og dræbte Gideon.
(Alma 1:9)

Nehor blev ført frem for Alma for at blive dømt. Nehor forsvarede frækt sig selv.
(Alma 1:10-11)

Men Alma sagde, at Nehor var skyldig i at forsøge at tilintetgøre folket ved at lære dem at være ugudelige samt skyldig i at slå Gideon, en retfærdig mand, ihjel.
(Alma 1:12-13)

Alma sagde, at Nehor skulle straffes for at slå Gideon ihjel. Nehor skulle ifølge loven dø.
(Alma 1:14)

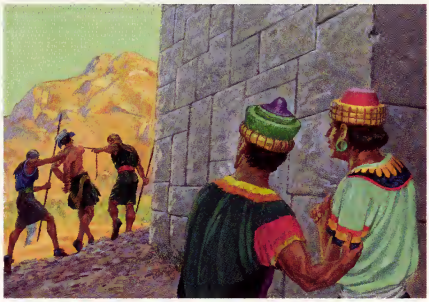

Nehor blev ført til en høj i nærheden, hvor han blev slået ihjel. Men mange huskede Nehors onde lærdomme.
(Alma 1:15-16)

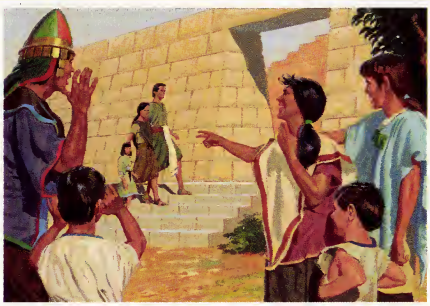

Disse mennesker elskede verdens rigdomme og ville ikke adlyde Guds bud. De gjorde nar af Kirkens medlemmer, og de diskuterede og sloges med dem.
(Alma 1:19-20, 22)

De retfærdige blev ved med at adlyde budene. De beklagede sig ikke, selv ikke når de blev forfulgt af Nehors tilhængere.
(Alma 1:25)

De delte med de fattige og tog sig af de syge. De blev velsignet, fordi de adlød Guds bud.
(Alma 1:27-31)

GAVEN

Cynthia Covey Haller

»Jeg vil ikke efterlade jer faderløse; jeg kommer til jer« (Joh. 14:18).

Julia kunne næsten ikke lukke øjnene for at sove. Hun var så spændt, at hun ikke troede, hun kunne ligge stille til næste morgen. I morgen var dagen, som hun havde tænkt på i et helt år - dagen, hvor hun endelig kunne blive døbt, lige som hendes to tvillingesøstre var blevet for nogle år siden.

Hun kastede et blik gennem værelset og kunne knap se den nye hvide kjole i mørket. Da Julia var gået i seng aftenen før, lyttede hun til lyden af hendes mors symaskine. Hendes mor syede stadig, da Julia omkring midnat var stået op for at drikke lidt vand. Julia syntes, det var synd for hendes mor, at hun ikke kunne sove, bare fordi hun skulle gøre Julias kjole færdig.

»Åh, det gør ikke noget,« sagde hendes mor. »I morgen er en helt særlig dag for dig, og jeg synes, du skal se yndig ud.«

Mens Julia lå i sengen, tænkte hun tilbage på tvillingernes dåb. De var blevet bedt om at synge en duet ved dåben. Julia kunne huske, hvor nervøse de havde set ud, da de stillede sig op foran alle sammen. Men de havde fået mod ved at trykke hinanden i hånden, og de havde sunget »Elsker hverandre« så smukt.

Da søster Jacobsen, stavens præsidentinde for Primary, havde ringet til Julia for nogle uger siden, havde det været en overraskelse. »Dine søstre sang så smukt, så vi tænkte, at du måske også ville synge for os,« havde søster Jacobsen spurgt.

Før Julia gav søster Jacobsen et svar, havde hun tænkt over det nogle dage. Hendes søstre var meget mere udadvendte, end hun var, og de havde mange venner. Julia havde et par meget gode venner, men normalt sad hun bare stille i Primary og ved skoleaktiviteter, og det var sjældent, hun fortalte om det, hun tænkte på.

Engang havde Julia hørt, at hendes mors veninde kaldte hende genert. Men hendes mor havde sagt: »Nej, hun er i virkeligheden ikke genert - hun er bare en god lytter.« Fra da af tænkte Julia på sig selv som genert.

Far havde fortalt Julia, at hun efter dåben ville få en helt speciel gave, Helligåndens gave, og den ville velsigne hende på mange måder. Den ville endda hjælpe hende til at blive mere selvsikker. Han sagde, at det var en af de bedste gaver, han nogensinde havde fået, og Julia tænkte på, om hun mon ville synes det samme. Hun forstod ikke helt, hvordan den virkede, og hun spekulerede over, hvordan den kunne hjælpe hende med hendes generthed. Hun vidste, at Helligånden også kaldes for Talsmanden, og det lød som navnet på en god ven.

En aften, hvor Julia havde bedt og følt godt ved det, fortalte hun søster Jacobsen, at hun gerne ville synge til dåben. Hver aften i to uger øvede hun sig på »Jeg ved min Fader lever« sammen med sin far, som ville spille til på klaver. Hun lærte begge vers udenad, og hendes far lærte dem også. Det var sjovt at synge sammen, før hun skulle i seng.

Mens Julia lå i mørket, gik ordene fra sangen gennem hendes hoved. »Jeg ved min Fader lever og elsker mig, og Ånden hvisker det til mig,

ILLUSTRERET AF ROGER MOTZKUS

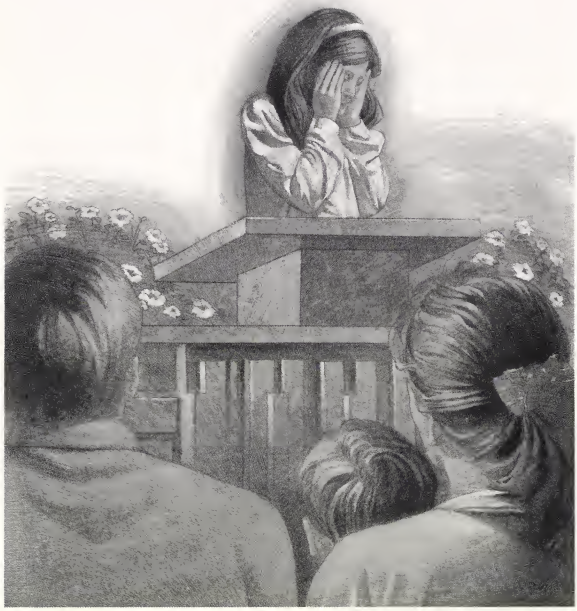

og siger det er sandt, og siger det er sandt« (*Syng med mig*, B-39). Hun elskede den følelse, sangen gav hende, og mens hun stille nynnede, faldt hun endelig i søvn.

Efter morgenmaden fik Julia hurtigt sin nye hvide kjole på. Alle var glade og spændte på hendes vegne, og de lyttede en sidste gang, mens hun sang »Jeg ved min Fader lever« uden en eneste fejl.

Da Julia og hendes far havde skiftet til dåbstøjet i kirken, satte de sig forrest i kirkesalen. Der var fem andre børn, der skulle døbes den dag, og Julia kendte de fleste af dem fra skolen. Hun var overrasket over at se, hvor mange venner, forældre og slægtninge der sad i kirkesalen. En nervøs følelse overvældede hende, da hun tænkte på, at hun skulle stå foran dem alle og synge. Hun ønskede, at hun trods alt havde sagt nej.

Julia forsøgte ikke at tænke på sangen, men lyttede til talerne, som talte om de løfter, som hun gav. Alt for hurtigt nævnte søster Jacobsen hendes navn og den sang, hun skulle synge. Nervøst stillede hun sig op på forhøjningen og så ned på sin far, som smilede venligt til hende fra sin plads ved klaveret.

Jeg kan gøre det, tænkte hun ved sig selv. *Jeg lader bare som om, jeg synger hjemme i stuen, og jeg ser ikke på alle menneskene.*

»Jeg ved min Fader lever og elsker mig,« sang Julia med rystende stemme. Da hun fortsatte, kiggede hun ned på alle menneskene, der fyldte kirkesalen. Der var for mange af dem, alle sammen så på hende, og lige på en gang følte hun sig varm og svimmel. Ordene klistrede i hendes hals, og hun kunne ikke huske, hvor i sangen hun var. Det eneste, hun kunne gøre, var at standse.

Det virkede som en evighed, mens hun stod og græd foran alle sammen med hænderne for ansigtet. Julia havde aldrig været så bange før, og hun vidste ikke, hvad hun skulle gøre. Hun følte sig så alene, selv om der var så mange mennesker, og hun ønskede at løbe ud af kirken bare for at slippe væk fra alle sammen.

Men klaveret spillede stadigt, og gennem sin gråd kunne hun høre en mands bløde stemme synge ordene. Det var hendes far. Han sang den sidste del af første vers. Julia ønskede at synge med ham, men hun græd stadig for meget. Han begyndte det andet vers med en klar og kraftig stemme: »Jeg kom til jorden ned, for min tro sku' lede mig, og Ånden hvisker det til mig, og siger det er sandt, og siger det er sandt.«

Da sangen var forbi, var Julia holdt op med at græde, og hun så over på sin far. Hun forstod, at sangen var forbi, og at hendes sang havde været en fiasko. Flov og stadig snøftende gik hun hen til sin plads på første række. Da hendes far gled ind ved siden af hende, turde hun ikke se op på ham. Hun havde skuffet hele familien og ødelagt hele mødet. *Åh, hvorfor troede jeg, at jeg kunne?* tænkte Julia. *Jeg er bare for genert.*

Julia kunne mærke sin fars stærke arme løfte hende op på hans skød. Da hun langsomt så op på ham, så hun, at han slet ikke så ud til at være skuffet over hende. Faktisk var han et stort smil.

»Julia,« hviskede han begejstret. »På denne måde kan jeg forklare dig, hvordan Helligåndens gave virker. Da hun holdt op med at synge og begyndte at græde, følte du dig bange og alene, ikke?«

Julia nikkede, lidt forvirret.

»Når du har modtaget Helligåndens gave, så behøver du aldrig mere være alene. Når du er bange og ikke ved, hvad du skal gøre, kan du, hvis du lytter meget godt efter, høre en anden stemme, der trænger igennem. Vor himmelske Fader vil sende Talsmanden for at hjælpe dig, ligesom jeg gjorde ved at synge resten af sangen, da du ikke kunne gøre den færdig. Talsmanden vil hjælpe dig med at træffe de rette valg. Men mest vigtigt, han vil trøste dig, hvis du lytter og holder budene. Julia, han vil altid være din ven.«

En varm følelse skyllede gennem Julia, da hun lagde sin lille hånd i sin fars. Hun følte sig ikke mere flov over ikke at synge hele sangen. For første gang forstod hun, hvorfor Helligåndens gave er så stor en gave. *Min helt egen Talsmand*, tænkte hun glad.

»Måske er jeg lidt genert,« hviskede hun til sin far, »men jeg er en god lytter.« □

HVERT MENNESKE SKAL AGTE SIN NÆSTE SOM SIG SELV

»Der skulle herske lighed mellem alle mennesker, at de ikke skulle lade stolthed og hovmod forstyrre deres fred, at hvert menneske skulle agte sin næste som sig selv« (Mosiah 27:3-4).

Virginia Pearce

Laura så ud af vinduet, da hun hørte søster Madsen sige: »Laura, kan du ud fra de spor, jeg lige har nævnt, gætte, hvem vi skal høre om i lektien i dag?« Rasmus begyndte at grine. »Søde, lille Laura lyttede ikke efter!« drillede han.

Laura kunne mærke hun blev helt rød i ansigtet. Hun vendte sig lynhurtigt om mod Rasmus. »Selv når du *lytter*, så kender du *aldrig* svarene!« snerrede hun.

Da Primary var forbi, bad søster Madsen Laura og Rasmus blive et øjeblik. Hun skrev »Mosiah 27:3-4« på to små stykker papir. Hun gav børnene et stykke papir hver og sagde: »Mens kong Mosiah regerede, blev der givet en streng befaling til alle medlemmer af Kirken. Vil I finde ud af, hvad den gik ud på? Desuden vil jeg bede jer begge læse dette skriftsted op for Primary i næste uge.«

Laura fandt skriftstedet og læste det omhyggeligt. Det, hun forstod bedst, var: »Der skulle herske lighed mellem alle mennesker« og »hvert menneske skulle agte sin næste som sig selv.«

Laura tænkte på Rasmus. Hun havde været uvenlig. Nogle gange tænkte hun, at hun var en bedre person end Rasmus, fordi hun normalt kendte de rigtige svar.

Da Rasmus læste skriftstedet i sin Mormons Bog, vidste han, at det var forkert at gøre grin ad Laura. Han følte sig dårlig tilpas, da han huskede, hvor flov hun havde været.

I Primary den næste uge begyndte søster Madsen med at sige: »Vidste I, at der er flere end fem milliarder mennesker, som lever i verden lige nu? Vidste I, at hver eneste af dem er forskellig? Vor himmelske Fader har skabt hver eneste, og han elsker dem alle.

Når vi viser hinanden respekt, hensyn og kærlighed, så viser vi vor himmelske Fader ærbødighed. Vi skal være høflige og venlige over for alle, selv dem, der måske virker meget anderledes end os.«

Derefter spillede klassen et spil, der hed »Vi er forskellige.« Da spillet var forbi, bad søster Madsen Laura og Rasmus om at læse skriftstedet i Mosiah op for Primary. Søster Madsen sagde så: »Nogle af jer har måske bemærket, hvor høflige Laura og Rasmus var, da de var med til at spille dette spil. Deres eksempel viser os, hvordan vi skal behandle alle mennesker med respekt. Det er en god måde at vise ærbødighed for vor himmelske Fader og Jesus.«

Forslag til fællestid

1. *Del børnene op i grupper, og giv hver gruppe et af følgende skriftsteder: Matt. 7:1-3, Luk. 6:31, Joh. 13:34, 1 Kor. 13:4-5, Ef. 4:32, Mosiah 27:4, L&P 38:24-25, L&P 42:38. Bed hver gruppe finde frem til betydningen af skriftstedet og finde en konkret anvendelse i deres egen tilværelse.*
2. *Tal om nogle få høflighedsregler. Beskriv hverdagssituationer, der foregår i familien eller i kirken. Bed flere forskellige børn om at spille situationen i et rollespil, mens resten af børnene skal sætte sig ind i og fortælle, hvordan indbyrdes tale og handlinger kan være høflig og respektfuld over for andre.*
3. *Lær sangen »Vi er forskellige« (se side 11). Hver gang I synger sangen, kan du vælge to børn, der klart er forskellige (hårfarve, højde, alder), som skal stå foran de andre. Når I har sunget sangen, så find frem til noget ved børnene, der er ens.*

VI ER FORSKELLIGE

Navn: _____

Hvor er du født? _____

Hvor mange brødre og søstre har du? _____

Hvilken mad kan du bedst lide? _____

Har du nogensinde brækket en knogle eller blevet opereret? _____
Fortæl om det? _____

Har du nogensinde følt dig ensom eller holdt udenfor? _____
Hvornår? _____

Hvad kan du lide at gøre, når du er alene? _____

Hvad kan du lide at gøre, når du er sammen med andre? _____

Hvor mange svar var de samme? Hvor mange var forskellige? At lære mere om andre hjælper os med at respektere, ære og holde mere af dem. Det er en god måde at vise ærbødighed for vor himmelske Fader og Jesus Kristus.

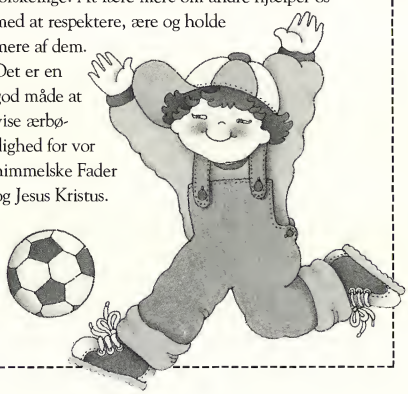

ILLUSTRERET AF JULIE YOUNG

VI ER FORSKELLIGE

Navn: _____

Hvor er du født? _____

Hvor mange brødre og søstre har du? _____

Hvilken mad kan du bedst lide? _____

Har du nogensinde brækket en knogle eller blevet opereret? _____
Fortæl om det? _____

Har du nogensinde følt dig ensom eller holdt udenfor? _____
Hvornår? _____

Hvad kan du lide at gøre, når du er alene? _____

Hvad kan du lide at gøre, når du er sammen med andre? _____

Hvor mange svar var de samme? Hvor mange var forskellige? At lære mere om andre hjælper os med at respektere, ære og holde mere af dem. Det er en god måde atvise ærbødighed for vor himmelske Fader og Jesus Kristus.

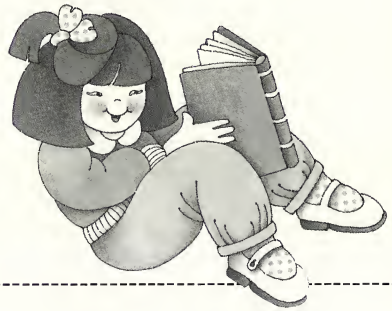

Instruktioner

I kan spille det samme spil, som søster Madsens klasse spillede. Besvar selv spørgsmålene herover og stil derefter en anden person de samme spørgsmål. På den måde vil I finde ud af, hvor I er forskellige, og hvor I er ens. Det vil være sjovt at stille spørgsmålene til en, som du ikke kender særlig godt. □

EN KVADRATISK FUGL

Ruth Iman

Lim fuglen op på noget tyndt karton og klip derefter langs linierne. Byt rundt på felterne og saml et kvadrat. *(Se svaret på side 15).*

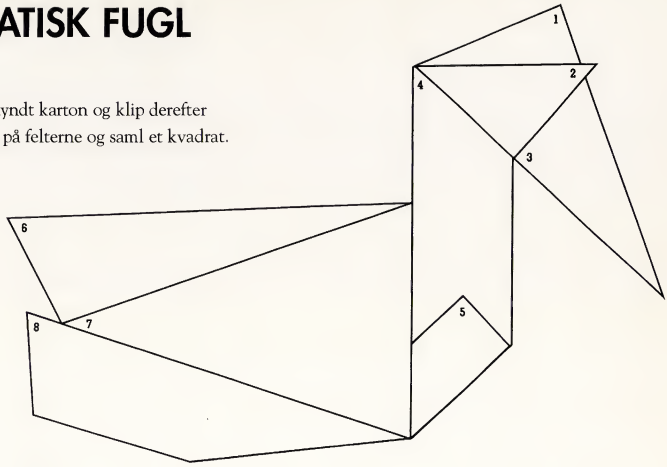

TRE I SKRIFTEN

Janet Peterson

Find de manglende ord ved at slå op i skriften.

1. Helaman 14:20. Lamaniten Samuel profeterede, at der ville være *tre* dage med mørke efter Kristi _____.
2. Jonas 2:1. Jonas blev slugt af en stor fisk og tilbragte *tre* dage og *tre* nætter i fiskens _____.
3. Den første trosartikel. Der er *tre* medlemmer af Guddommen. _____, den evige Fader, hans Søn _____, _____ og _____.
4. 2 Nephi 25:13. Jesus Kristus opstod fra de døde efter *tre* _____.
5. Matt. 26:34. Aftenen før sin død sagde Jesus til Peter: »Før hanen galer, vil du _____ mig *tre* gange.
6. 3 Nephi 28:1-9. De *tre* _____ er blevet på jorden for at tjene blandt mennesker og vil aldrig smage døden.
7. Alma 36:9-10. Da en engel havde fortalt Alma, at han ikke mere skulle forsøge »at ødelægge Guds kirke«, faldt han til jorden, og i *tre* dage og i *tre* nætter kunne han ikke åbne sin _____.
8. 3 Nephi 28:1, 12-21. *Tre* af Jesu nephitiske disciple blev *tre* gange kastet i en _____ _____, men de tog ingen skade.
9. L&P 6:28. »Ved to eller tre _____ mund skal hvert ord stadfæstes.«
10. 3 Nephi 26:13. Kristus _____ efter sin opstandelse nephiterne i *tre* dage.

Tre i skriften: (1) død, (2) bug, (3) Gud, Jesus Kristus, Helligånden, (4) dage, (5) fornægte, (6) nephiter, (7) mund, (8) brændende ovn, (9) vidners (10) beliarte.

Vi er forskellige

Rytmisk ♩= 116–120

C F

1. Jeg ken - der dig, du ken - der mig.
2. Jeg hjæl - per dig, du hjæl - per mig.
3. Jeg el - sker dig, du el - sker mig.

G7 C

Vi er for - skel - li - ge som nat og dag men -
Vi læ - rer ved at gø - re no - get sam - men.
Vi fin - der frem det bed - ste i hin - an - den.

F

jeg ken - der dig, du ken - der mig,
Jeg hjæl - per dig, du hjæl - per mig,
Jeg el - sker, dig, du el - sker mig,

G7 C

Og så - dan øn - sker her - ren det skal væ - re.

Tekst og musik: Patricia Kelsey Graham, f. 1940. © 1989 SDH.

Ældste Angel Abrea

Janet Peterson har interviewet ældste Angel Abrea fra De Halvfjerds

Kirken vokser meget hurtigt i Sydamerika, og en stor del af den vækst kan tilskrives budskabet i Mormons Bog. Budskabet er velkendt for folk; de regner det som en del af deres tradition. Det er efter min mening årsagen til den store vækst, ikke alene i antallet af dåb, men også i besøg i templerne.

For en del år siden talte jeg ved et møde for medlemmer og gæster i missionen i Lima-Syd (Peru). Jeg ved ikke hvorfor, men jeg begyndte at tale om åbenbaring og vigtigheden af at have en profet. Mens jeg gjorde det, lagde jeg mærke til to unge mænd på første række, som lyttede opmærksomt og tog notater. Efter mødet kom de to unge mænd hen til mig og sagde: »Du taler om profeter og om åbenbaring. Vi troede, at der ikke var nogen profeter efter Johannes Døber.« De unge mænd var sendt af den lokale præst for at finde ud af, hvad jeg sagde. Jeg skulle nå det næste fly, så jeg havde ikke tid til at forklare mere om profeter og åbenbaring. Men jeg fortalte dem, at hvis de ønskede at få personlig åbenbaring, skulle de læse Mormons Bog og følge rådet i Moroni 10. Jeg gav dem hver en Mormons Bog og afmærkede Moroni 10:4-5. Tre måneder efter modtog jeg et brev fra disse unge mænd, hvor de fortalte mig, at de var blevet døbt. Et år efter fik jeg et andet brev, som sagde, at de begge var ved at forberede sig på at tage på mission. Det var Mormons Bog, som omvendte dem.

De fleste børn i Sydamerika kommer ikke i kirke uden en Mormons Bog. Jeg har lagt mærke til, at når jeg holder tale og henviser til et skriftsted i bogen, så slår de skriftstedet op i deres egen bog. Disse børn forbereder sig på at blive en stor missionærstyrke.

Jeg besøgte et ward i Altiplano i Bolivia. Det er et meget fattigt område. Medlemmerne taler spansk og quechua, men de fleste af dem kan ikke læse sprogene, fordi de aldrig har haft mulighed for at lære at læse. Efter mødet talte jeg med en 11-årig dreng. På væggen i bygningen var der billeder af Det Første Præsidentskab og De Tolv Apostles Kvorum. Denne dreng pegede på hver enkelt af Brødrene og sagde navnet på hver enkelt af dem. Derpå sagde han til mig: »Vil du fortælle præsident Benson, at jeg læser i Mormons Bog?« Han lærte at læse ved at læse i Mormons Bog. Jeg sagde til ham: »Lad mig se, om du virkelig kan læse. Prøv at læse 1 Nephi 3:7.« Han slog hurtigt skriftstedet op og sagde: »Det kan jeg godt læse, men det behøver jeg ikke, for det skriftsted kan jeg udenad.« Derpå gengav han det ordret.

I mine taler har jeg altid brugt Mormons Bog på mange måder. Når jeg får lov til at tale til primarybørn, så taler jeg om Nephi. Jeg fortæller dem, hvor stærk hans tro og vidnesbyrd var.

Jeg tror, at Mormons Bog er et fremragende missionsmiddel, og at børn også kan bruge den, når de forsøger at forkynde evangeliet. Da jeg blev omvendt som 10-årig i Argentina, begyndte jeg med at læse Mormons Bog. Jeg kan huske, jeg talte om Mormons Bog med skoleinspektøren på den lutheranske skole, hvor jeg gik.

Jeg tror, at vores profet, præsident Ezra Taft Benson, forsøger at lære os, at Mormons Bog er netop det, vi har brug for lige nu, især til at omvende andre til det sande evangelium. □

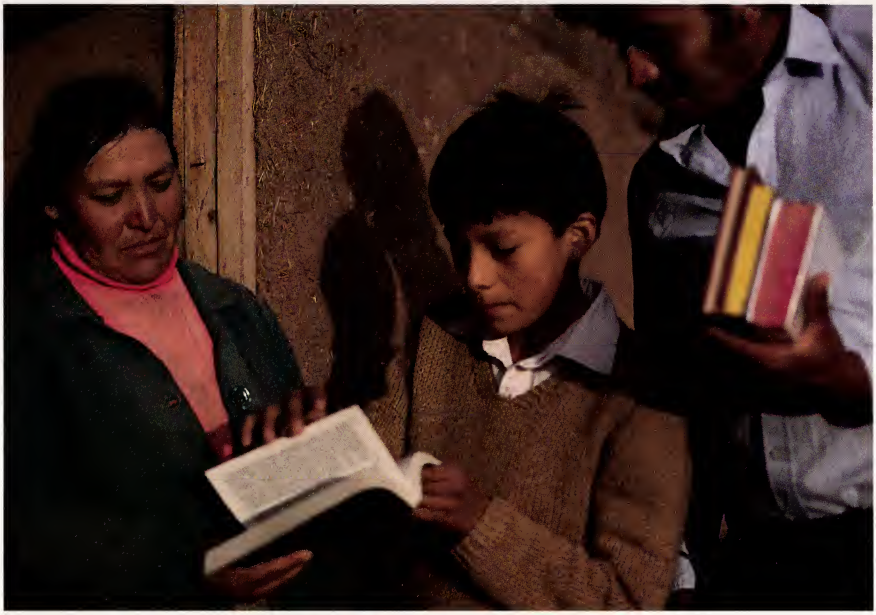

FOTO: JED CLARK

De fleste børn i Sydamerika kommer ikke i kirke uden deres eksemplar af Mormons Bog. Jeg har lagt mærke til, at når jeg holder tale og henviser til et skriftsted i bogen, så slår de skriftstedet op i deres egen bog. Disse børn forbereder sig på at blive en stor missionærstyrke.

BØRNESTJERNENS KREATIVE VENNER

Libny Pinto, 7 år, fra Los Teques Ward, Caracas, Venezuela

Max Faleij, 5 år, fra Västerhaninge, Sverige vandt en medalje i en løbekonkurrence. Han holder af gymnastik, af at tegne og gå i kirke med sin bror Zak.

Børnene i Leuven Gren i Belgien hører under missionen i Amsterdam (Holland). De har studeret og samlet billeder af byerne i Belgien. Geert Verhaege og Benny Misotten viser stolt det smukke kort, som børnene har fremstillet. Kortet viser mange smukke steder i deres land.

Linda Ryan, 10 år, fra Tramore, Irland holder af at stå på rulleskøjter, cykle og klæde sig ud. Hun har en kat, der hedder Ginger.

Amarilis Mijares, 11 år, fra Anaco, Anzoatequi, Venezuela vil gerne på mission, når hun bliver større. Hun vil også gerne besøge Tyskland.

Børnene i Auckland 27. Ward i Auckland New Zealand Harbour Stake lærte om mormonpionerernes vandring fra Nauvoo, Illinois til Salt Lake-dalen. De sang også pionersange og farvelagde et billede af pionererne på rejsen. Primarybørnene ses her med plakaten, som de farvelagde.

Molly Usube, 9 år, fra Mutare i Zimbabwe elsker at læse i skriften på både engelsk og shona. Hun holder af at synge og vil være missionær en dag.

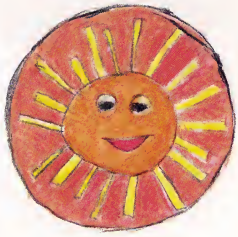

Tegnet af Daniel Zarramera fra Anaco, Anzoatequi, Venezuela

Tegnet af Cristina Candido de Menezes, 9 år, Macae Viscon de Araujo Gren, Brasilien.

Juliana Andrea Cabral, 6 år, fra Porto Alegre, Brasilien elsker Primary, børn og sine venner i Kirken. Hendes yndlingssport er fodbold.

Masami Fujii, 4 år, fra Kyoto, Japan er en dygtig fortæller. Hun elsker Primary, især sangene. Hun er meget sød ved sin baby-søster.

Katherine I. Risquez, 5 år, fra Anaco, Anzoatequi, Venezuela holder af at komme i Primary hver uge.

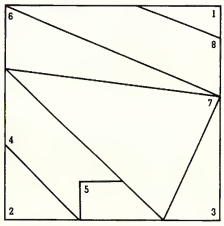

(Svar på »En kvadratisk fugl«, side 10).

FORTÆL OM EN BOG - OG VÆR MISSIONÆR

En sand beretning af K. Schofield

Jeg var 9 år, da jeg første gang for alvor begyndte at studere Mormons Bog. Det skoleår gik det op for mig, at hvis jeg havde læst bogen inden en bestemt dato, kunne jeg klare en opgave i engelsk ved at fortælle om bogen i klassen.

ILLUSTRERET AF SUSAN WEEKS

Aftenen før jeg skulle give et referat af bogen, blev jeg længe oppe for at læse bogen færdig og tegne et billede af lamaniten Samuel, der forkyndte for nephiterne fra bymuren.

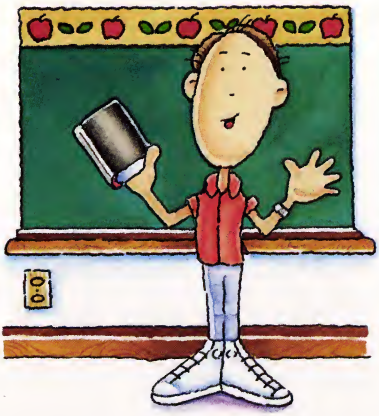

Den næste dag fortalte jeg om bogen. Jeg fortalte alle om Mormons Bog, og jeg gengav min yndlingshistorie derfra.

Efter timen gav jeg min lærer et eksemplar af Mormons Bog og bar mit vidnesbyrd om, at den var sand, at Joseph Smith virkelig var Guds profet, og at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige var Jesu Kristi sande kirke.

Belære og opbygge gennem hjemkundskabsmøder

ILLUSTRERET AF LORI ANDERSON

Da jeg blev gift,« siger Consolacion Pilobello fra Pasay City i Filippinernene, »kunne jeg ikke lave mad, og jeg var for overtroisk til at gå til læge for at få hjælp under graviditeten. Vores første barn døde.«

Hun begynder at græde. »Hvis jeg blot havde været medlem af Kirken dengang, så kunne vi have reddet det barn!«

Efter dåben lærte hun i Hjælpeforeningen om vandrensning, hygiejne, ernæring, førstehjælp og vaccinationer. »Jeg lærte, hvordan jeg skulle sørge for mine børn, mig selv og min familie,« siger hun. Hendes næste syv børn er sunde. Hun er nu wardets hjemkundskabsleder - og underviser i det, hun har lært. (Se *Stjernen*, september 1991, s. 11-12).

Søster Pilobello er en af mange, som har fået gavn af Hjælpeforeningens hjemkundskabsprogram med dets mål om at hjælpe søstre at klare daglige problemer og om at efterleve evangeliet i hjemmet.

Hvordan har hjemkundskabsaktiviteter velsignet dit liv?

AT STYRKE DEN ENKELTE OG FAMILIEN

I 1831 sagde Herren: »Når I kommer sammen, skal I belære og opbygge hinanden« (L&P 43:8). At *opbygge* vil sige at instruere, forbedre eller oplyse. Gennem pagter indgået med vor himmelske Fader er vi sammenkædet i hjælpeforeningssøstrenes fællesskab, hvor vi opbygger vores karakter, selvtillid, vore færdigheder, vores tro, hjem og familier.

Kvinder over hele verden kan fortælle om de praktiske og åndelige velsignelser, de har modtaget, der skyldes hjemkundskabsaktiviteter:

I et ward for enlige omtales dette møde som »berigelsesmødet«, fordi de lærer i fællesskab og gør noget sammen.

I Auckland i New Zealand lærer søstrene at hjælpe børn, som har indlæringsproblemer og at støtte fraskilte, enker, voldsofre og døende.

Præsidentinden for Hjælpeforeningens hovedbestyrelse, Elaine Jack, så på en nylig rejse til Afrika, at lederne brugte hjemkundskabsmødet til at hjælpe medlemmerne med at lære at spare penge i hjemmet.

Hvordan kan hjemkundskabsprogrammet styrke dig og din familie?

AT ANVENDE EVANGELISKE PRINCIPPER I PRAKSIS

Hjemkundskabsmøder bør give kvinder mulighed for at tjene andre. En gruppe i Argentina syede tøj til en søster i wardet, hvilket muliggjorde at hun kunne komme på mission.

Veronica Dallender fra Pretoria i Sydafrika lærte ved et hjemkundskabsmøde at hækle små tæpper. Da de forærede dem til nogle ældre, sagde Veronica: »En blind kvinde bad mig fortælle hende om farverne i hendes tæppe, og hun lod mig føre sine fingre hen over det igen og igen. Den dag gik jeg derfra og talte mine velsignelser!«

I Grants Pass i Oregon har kvinderne i Hjælpeforeningen quiltet 87 tæpper til mennesker, der led nød. Præsidentinden for stavens Hjælpeforening, Louise Champneys, forklarede: »Et af de interessante biprodukter var, at pludselig var der en virkelig mening med det, søstrene gjorde, og et synligt mål.«

Vi opfordrer jer til at opnå det fulde udbytte af hjemkundskabsmøderne for at velsigne andre, når I anvender evangeliets principper ved at lære, dele og yde tjeneste.

Hvordan kan vi fremme en ånd af tjeneste og fællesskab blandt søstrene? □

ENHED TRODS

ILLUSTRATION: ROGER LOVELESS

FORSKELLE

Ældste John K. Carmack
De Halvfjerds

At blive ét i en verdensomspændende kirke betyder ikke at man bliver ens.

Da jeg kom hjem til Santa Barbara i Californien efter min tid i den amerikanske hær i Seoul i Korea, var mit første skridt som forberedelse til mine videregående studier ved University of California i Los Angeles at flytte ind i staven i Los Angeles. Året var 1957. Uden at nogen af os vidste det, var staven ved at afslutte en æra som en almindelig stav i Californien med ledere bestående af mænd og kvinder med rødder i Utah og med en medlemsskare, der hovedsagelig bestod af medlemmer nedstammende fra Nordeuropa. En enkelt jødisk nyomvendt i ny og næ og nogle enkelte latinamerikanske nyomvendte kunne ses i forsamlingerne, men det var usædvanligt. Præsident John M. Russon ville snart afslutte en lang og vellykket tid som stavspræsident, dybt respekteret af en stav, som havde den samme etniske sammensætning. Vi vidste intet om den revolution, der ventede staven i de næste tre årtier.

Lad mig springe frem til 1988. Kirkens museum for de sidste dages helliges kunst og historie har netop stået for den første internationale kunstkonkurrence blandt kunstnere i Kirken fra hele verden. Kunst af enhver art med ethvert evangelisk tema blev modtaget. Konkurrencen var langt mere vellykket, end vi havde forventet. (Den anden internationale kunstkonkurrence blev afholdt i 1991). I *Stjernen* var der fotografier af de mange

Er der en forenende kraft, der er stærk nok til at overvinde de splittende elementer ved forskellighed? Svaret er et rungende ja!

FOTO: CRAIG DIMOND

FOTO: PEGGY JELLINGHAUSEN

bidrag til konkurrencen fra hele verden. Disse og andre, som ikke blev vist, var en visuel glæde for Kirken. Kunst fra mange dele af verden hang på museets vægge i de måneder, de var udstillet. Nogle er stadig udstillet, tidløse og uvurderlige i deres budskaber.

Disse kunstværker var rigt varieret. Kunst udført med europæisk håndværksmæssig kunnen med symbolske temaer hang side om side med farverige og fantasifulde lærreder fra Latinamerika, mange varierede evangeliske temaer malet af medlemmer fra øerne i Stillehavet samt en collage af former og stilarter fra alle dele af Nordamerika. Enkle, direkte og realistiske gengivelser var udstillet side om side med abstrakte, impressionistiske og tankevækkende symbolske gengivelser af evangeliske temaer. De, der var heldige nok til at se udstillingen, blev belønnet med en vidunderlig, forenende og begejstrende udfoldelse af kunst og talent. Frelserens nærværelse og indflydelse fyldte museet og hilste dets gæster.

Hvad forenede de forskellige bidrag? Hvad hindrede udstillingen fra at være en usammenhængende samling af amatørværker? Jesu Kristi gengivne evangelium sammenkædede og forenede disse kunstværker. Deres kulturelle forskellighed var udstillingens styrke og universelle appel. Besøgstallet steg voldsomt, da mange besøgende kom tilbage igen og igen. Hvis kunst fra kun en kultur og et område havde domineret, så ville begejstringen have været betydeligt mindre.

SKABELSEN AF EN KIRKE

Den internationale kunstkonkurrence afspejlede enheden og forskellen, der i dag ofte møder os i forsamlinger af hellige. De første kristne hellige stod også over for store forskelle. Det var heller ikke let for dem, og de havde vekslende succes med at assimilere de mange forskellige kulturer. De havde ikke de mange forenende faktorer, som vi nyder godt af - fx øjeblikkelig kommunikation, multinationale virksomheder, rejser mellem kontinenterne og et stort udvalg af bøger og tidsskrifter. Men de fandt en metode til at skabe en kirke af disse tidlige nyomvendte fra mange lande.

Uanset om vi erkender det eller ej, så er forskelligartethed nu en del af Kirken, og den bliver større for hver dag. Hvis vores indsats for at sammenkæde og forene forskellige medlemmer er lige så vellykket som vores kunstkonkurrence, så kan der udvikles en institution med farve, skønhed og dyb åndelig enhed. For at det skal lykkes, vil vi få brug for betænksomme ledere, som belærer os om forenende ideer. Vi får brug for stave og ward, hvor medlemmerne ivrigt hilser på og byder medlemmer af forskellige nationaliteter velkommen. Vi får brug for, at vore brødre og søstre arbejder med meningsfyldt tjeneste. Alt dette vil fremme den forenende proces. Digteren Ralph Waldo Emerson sagde: »Alle har brug for hver enkelt; intet er alene smukt eller godt.«

Nu tilbage til staven i Los Angeles og de glade 50'ere. Der var kun en veldefineret minoritet i staven. Præsident Joe Brandenburg præsiderede over sin højtelskede sydcaliforniske gren for døve. Den lille gren var meget afholdt i staven, da jeg ankom. Hjælpeforeningens syngende mødre begejstrede os med deres smukke, rytmiske salmer ved stavskonferencer. Staven havde mange udfordringer, men virkelig forskelligartethed lå stadig forude.

Begivenhederne begyndte at forandre staven og det sydlige Californien. Præsident John K. Edmunds besluttede at sende et par missionærer til at arbejde med de døve. Ældsterne Wayne Bennett og Jack Rose var med til at øge grenens medlemstal. Præsident Brandenburg blev biskop Brandenburg. Wardet blev delt flere gange, og døvegrene begyndte at afholde møder i andre stave.

EN DRAMATISK FORANDRING

I mellemtiden indtraf der andre begivenheder i begyndelsen af 50'erne, som med tiden ville forandre staven i Los Angeles. Krig indhyllede det gamle land, Korea, som hidtil havde været lukket for vestlig påvirkning og missionering, og evangeliske frø blev sået af sidste dages hellige soldater, som efterlevede deres religion, mens de passede deres militære opgaver.

Samtidig var Kim Ho Jik ved at forberede sin doktorafhandling ved Cornell University i Ithaca i New York. Krigen var årsag til en langvarig adskillelse fra hans familie i Korea, og hans bekymrede tårer vædede hans pude om natten. Under de omstændigheder gjorde hans sidste dages helliges venners gode gerninger og lærdomme indtryk på ham. Han sluttede sig til Kirken og blev den første ældste i Kirken fra den koreanske kultur. Efter krigen vendte han tilbage til Korea og blev viceundervisningsminister og den ledende ældste blandt de hellige i Korea. (Se »Kim Ho Jik: Koreansk pioner«, *Stjernen*, februar 1989, s. 9).

Snart erstattede sidste dages hellige missionærer soldater som ledere, og missionærerne begyndte at undervise i evangeliet på koreansk. Som soldat mødte jeg ældsterne Powell og Deton, de første missionærer, der ankom til Seoul. Grene, distrikter og missioner blev til ward, stave og et tempel. Hundredtusinder af koreanere, heriblandt nogle hellige, emigrerede til USA og andre lande. Mange tilsluttede sig Kirken i deres nye lande. Både hjemme og udenlands blev koreanere en del af den verdensomspændende kirke, hvor de forandrede og berigede dens indhold. Mange kom ind i staven i Los Angeles, hvor der blev dannet en koreansk gren. Østen begyndte at møde Vesten - og denne gang i Vesten.

Denne dramatiske forandring fandt sted i krigens kølvand, og den blev gentaget i andre lande. Krig spredte vietnamesere, hmongere, cambodjanere og mange andre over hele verden. Prøvelsernes vinde førte disse mennesker fra øst mod vest, og konsekvensen var, at muligheder for at modtage evangeliet blev en realitet. Døren stod på vid gab. På samme måde blev døren til Latinamerika og Filippinerne åbnet for evangeliet, og mange af disse mennesker kom til USA i en søgen efter bedre økonomiske forhold for deres familier. Både i deres egne lande og i USA kom de ind i de helliges forsamlinger. Pludselig var menighederne i staven i Los Angeles - brugt her som et eksempel - oversået med repræsentanter for mange kulturer. Stavene i Oakland og San Diego fulgte samme mønster. Ledere gjorde deres bedste for at skabe forenede menigheder af hellige, som elskede, accepterede og tjente hinanden. Enkelte enheder blev dannet udelukkende for medlemmer, der talte andre sprog.

»IKKE LÆNGERE FREMMEDE«

Enkelte medlemmer brød sig ikke om forandringen og beklagede sig, og mange flyttede til andre områder. Nogle længtes efter de gode gamle dage. I 1978 begyndte flere negre at tilslutte sig vore menigheder, og Kirkens medlemsskare blev endnu mere varieret. Ledere benyttede

stavs- og wardskonferencer og andre muligheder for at undervise i lærdomme om kærlighed, accept af alle samt enighed. En ny begejstret ånd fejede gennem de hellige. Søster Pinkston, som dengang var hjælpeforeningspræsidentinde for Wiltshire Ward i staven i Los Angeles, bemærkede: »Disse er spændende og herlige dage, ikke dage, hvor vi alle var af europæisk afstamning.«

Mange holdt øje med Kirken i Los Angeles og Oakland, Californien; Chicago, Illinois; London i England og andre storbyer, der fik internationale medlemsskarer - og man tænkte meget på fremtiden. Snart blev det åbenlyst, at dette mønster blev gentaget i snesevis af stave i nærheden af storbyerne. Denne forskelligartethed oplever kirkemedlemmer, der rejser til Washington D.C., Sao Paulo i Brasilien, Sidney i Australien eller Hyde Park i London. Det er ligeså spændende, som det er berigende. Det præsenterer utallige udfordringer, og det går godt de steder, hvor lederne forstår betydningen af det, der sker.

EN FORENENDE KRAFT

Er der en forenende kraft, der er stærk nok til at overvinde de splittende elementer ved forskellighed? Svaret er et rungende ja!

Der kræves inspirerede og energiske ledere. Hvor der er visioner, reagerer medlemmerne. Lærdommene er på plads. Jesus Kristus *er* Kirkens hovedhjørnesten, og alle som tilslutter sig er »da ikke længere fremmede og udlændinge, men ... de helliges medborgere og Guds husfæller« (Ef. 2:19). Guds profet giver os en enkelt myndig røst i anliggender omkring lærdomme og fremgangsmåder. Præstedømmets myndighed givet til mænd giver dem retten til at døbe, overdrage Helligånden og velsigne vore menigheder med enhed uden at frarøve os vores forskellighed. Hellig skrift indeholder Guds ord, der vejleder os. Grundlæggende evangeliske ordinanser, ugentlige nadvermøder, tempelvelsignelser og et universelt præstedømme og Hjælpeforeningen står til rådighed. Evangeliet er centreret i hjemmene, og arbejdet med at udbrede evangeliet gennem missionering og tempeltjeneste for vore afdøde forfædre holder alle medlemmer engageret og skaber en dynamisk og aktiv tilværelse for de hellige. Helligånden forener som en solid grundvold alle, som lever værdigt til at modtage og forstørre dens gaver.

ETIKETTER OG ANDRE BARRIERER

På trods af disse enkle og forenende lærdomme og fremgangsmåder findes der nogle barrierer, der hindrer os i at skabe større enhed midt i al vores forskellighed. Disse barrierer er bl.a. racemæssig og kulturel diskrimination og tendenser til separatisme. Evangeliet er tilstrækkeligt til at skabe den ønskede enhed, men mennesker er ufuldkomne. Ubehag, der skyldes sprogbarrierer, frygt for at acceptere andre med en anden hudfarve, fremmedgørelse af de ugifte - er alle årsager, der har skabt barrierer for vores enhed. Dårlig behandling, isolering og diskrimination forstærkes normalt ved brug af etiketter. At kalde et medlem af Kirken for intellektuel, mindre aktiv, feminist, sydafrikaner, armenier, Utah-mormon eller mexicaner synes at være en undskyldning for at behandle denne person dårligt eller ignorere ham eller hende. Disse problemer og mange flere må løses, hvis vi skal skabe et samfund som det, Enok skabte.

Når vi bliver ét med Gud, vil vi blive ét med hinanden. Når vi bliver ét med hinanden, vil vi blive ét med Gud.

Denne enhed, som bør komme naturligt, kommer ofte smertefuldt, et skridt ad gangen - »linie på linie og bud på bud« (L&P 98:12).

Peter skulle have en livagtig åbenbaring, før han sagde: »Nu forstår jeg i sandhed, at der hos Gud ikke er personsanseelse; men i hvert folk er den, som frygter ham og øver retfærdighed, kærkommen for ham« (Ap.G. 10:34-35). Nogle blandt os kan, ligesom Paulus, let og naturligt fatte begrebet og acceptere alle som lige. Vi må skabe enhed ud af mange kulturer ligesom staven i Los

Evangeliet er centreret i hjemmene, og arbejdet med at udbrede evangeliet gennem missionering og tempeltjeneste for vore afdøde forfædre holder alle medlemmer engageret og skaber en dynamisk og aktiv tilværelse for de hellige. Helligånden forener som en solid grundvold alle, som lever værdigt.

FOTO: CRAIG DIMOND

FOTO: RUSS HOLT

Angeles. Som et folk klarer vi denne tvingende nødvendige opgave ret godt. Men vi kan gøre langt mere for at drage fordel af vore brødre og søstres kulturelle forskelle. Det kræver måske en større ændring i vores indstilling, men vi må lære at påskønne forskellene hos andre. Fremtiden vil bringe langt, langt større kulturelle forskelle ind i Kirken, og alle, som kommer til Kirken, fortjener at få venner og ledere som Paulus.

DET FÆLLES BÅND

Forenklinger i organisationen, procedurerne og tilbedelsen synes at være undervejs, og det muliggør en tilbagevenden til det grundlæggende og fundamentale. Forandringer, som alle gennemføres med visdom og i den rette rækkefølge, fejer gennem Kirken. Det nye budgetprogram er et eksempel på denne forenkling.

Erfaringen siger mig, at vi må gøre en ihærdig indsats for at skabe enhed trods forskelle. Vi må gøre det med aktive og stærke ledere. Enhed trods forskelle kan ikke opnås, hvis vi lader naturen gå sin gang. Isolation og diskriminering kan stadig dukke op til overfladen i hver eneste krog i Kirken.

Vi må hver især udpege os selv til at være en »enmands-komité«, som fremmer holdninger om at inddrage og acceptere andre samt skabe enhed, hvor vi end befinder os. Det må nødvendigvis have stor prioritet for os. Vi har især brug for ledere, der viser vejen både i tale og i handling. Vi bør alle være fair over for alle, især over for ofrene for diskriminering og isolering. Lad os være omhyggelige med ikke at anse vittigheder for morsomme, hvis de nedværdiger eller gør nar ad andre på grund af forskelle i religion, kultur, race, nationalitet eller køn. Vi er alle lige for Gud. Vi bør gå vores vej eller gøre noget ved problemet, når vi møder denne almindelige og uværdige opførsel. Vi bør alle gøre vores del.

Kirken har åbnet nye missioner i Syd- og Centralamerika, Bulgarien, Tjekkoslovakiet, Grækenland, Ungarn og Polen, og nye lande er indviet til evangeliets forkyndelse. Vi fortsætter i et forrygende tempo med at blive en kirke, der betjener det meste af verden. Racemæssige, kulturelle og nationale forskelle vil uundgåeligt fortsat eksistere. Det er en herlig tid! Vi vil, som staven i Los Angeles, blive beriget deraf.

Lad os derfor benytte enhver lejlighed til at begrænse isolation, lad os få alle med og berige vores tilværelse med denne forskelligartethed inden for rammerne af vore forenende trossætninger. Lad os som ved den internationale kunstudstilling på Kirkens museum finde det fælles bånd, der sammenkæder os i kærlighed og gennem Kristus og hans evangelium. Må det lykkelige resultat være udfaldet af *enhed trods forskelle*. Må vi opleve de lykkelige forhold kendt fra Mormons Bog, hvor der ikke fandtes »-iter i nogen form« (4 Nephi 1:17). □

ER LYKKE MULIG?

Barbara Cecchinaro
som fortalt til Pietro Currarini

Jeg lod til sidst de to unge mænd komme ind i mit hjem i Padova i Italien som belønning for deres udholdenhed. De var blevet ved med at komme igen på trods af de undskyldninger, som jeg fandt på, da jeg fandt ud af, at de var sidste dages hellige missionærer. Endelig befandt jeg mig i min stue med dem og talte om lykke - til min store irritation.

Selv om jeg nød samtalen, så var det imod min overbevisning, da jeg hørte disse to unge mænd sige, at vi kunne være lykkelige på jorden. Jeg mente, at vi på denne jord kun kendte til sorg - og det var først efter døden, når vi boede hos Gud, at vi kunne opleve lykke.

Jeg burde nok have regnet mig selv for heldig dengang, fordi jeg havde en mand, som elskede mig højt, en datter på tre år og et nyt hjem, men mine erfaringer havde lært mig noget andet. Jeg voksede op uden en far, og jeg kom ikke særlig godt ud af det med min mor. Seks år tidligere havde jeg mistet en baby, kun tre dage gammel - et dødsfald, som jeg ikke kunne forstå.

Derfor var jeg ulykkelig og ligegyldig. Da missionærerne gik, traf vi en ny aftale, og de efterlod et eksemplar af Mormons Bog med flere afmærkede vers, som de bad mig læse. I løbet af de næste par dage læste jeg versene, men jeg forstod dem ikke.

Missionærerne kom tilbage hver uge, først alene og senere, da de havde spurgt mig om lov, sammen med en søster fra Kirken. Jeg indvilgede i at ledsage hende til Kirkens møder den førstkommende søndag. Da jeg trådte ind i kirken, følte jeg, at jeg altid havde hørt til der.

Flere personer hilste venligt på mig og gav mig hånden. Jeg lagde mærke til, at alle virkede rolige, og straks mærkede jeg en fredfyldt følelse i mig selv. Det virkede ikke, som om det var første gang, jeg trådte ind i kirken - og denne følelse skræmte mig. Den følgende uge følte jeg mig irritabel og havde svært ved at sove.

Da missionærerne kom igen, spurgte jeg dem, hvorfor jeg i stedet for at opleve den lykke og fred, som jeg var blevet lovet, følte mig rastløs og ikke kunne sove. I stedet for at besvare mit spørgsmål, udfordrede de mig til at blive døbt. Jeg lo højt og fortalte dem, at de gerne måtte fortsætte med at besøge mig, men at jeg aldrig ville tilslutte mig deres kirke.

Men da jeg senere fortalte min mand om oplevelsen og tilmed lo ad den igen, begyndte jeg at tænke over alt det, der var sket. Pludselig var det, som om noget blev sluppet løs inden i mig, og jeg følte, at jeg skulle døbes.

Min mand forsøgte at tale mig fra det og behandlede først min beslutning som en morsomhed og senere blev det årsagen til et skænderi. Han fortalte mig endda, at jeg kunne miste mit arbejde, da alle på mit arbejde var katolikker. Men tiden gik, og jeg blev ved med at insistere, indtil han endelig gav sin tilladelse.

Jeg blev undervist i de resterende missionærlektier, og min dåbsdag blev sat til den 26. oktober 1986 - to måneder efter missionærerne første gang kom til mit hjem. Jeg rystede af spænding og var bange for fremtiden. Min mand sagde ja til at komme til dåbsmødet sammen med min datter.

Straks jeg gik ned i vandet, forsvandt al min frygt, og jeg følte mig fri. Jeg vil aldrig glemme den lykke, jeg følte i det øjeblik. Nedsænket i

vandet vidste jeg, at mine slægtninge og min lille datter på den anden side af sløret var lykkelige, og at de glædede sig over det valg, jeg havde truffet.

Der er nu gået fire år siden den dag, og jeg har aldrig før oplevet en sådan fred og lykke, som jeg har kendt, siden jeg tilsluttede mig Kirken. Jeg er blevet en bedre hustru og mor, og jeg tjener nu som præsidentinde for Hjælpeforeningen i min gren. Min datter kommer regelmæssigt i Primary og forbereder sig på at blive døbt. Jeg beholdt også uden problemer mit arbejde.

Når jeg tynges af prøvelser, der er for tunge til, at jeg kan bære dem, har jeg lært at sætte min lid til min Frelser, Jesus Kristus. Jeg rejste til templet og modtog min begavelse, og nu er smerten over min datters død næsten forsvundet, fordi jeg forstår, at jeg ikke har mistet hende for evigt.

Jeg vil aldrig blive træt af at takke for de to af Herrens tjenere, som fandt mig og skænkede mig så kostbare gaver: Mormons Bog, mit medlemskab af Kirken samt virkelig lykke. □

ILLUSTRERET AF DOUG FAKKEL

Mormons Bog

MALERIER AF ARNOLD FRIBERG

Hensigten med en illustration,« skrev Arnold Friberg, »er at antyde over for læseren nogle af de spændende oplevelser, han kan få ved at læse en bestemt historie eller bog, der illustreres.«

Da bror Friberg havde malet de efterfølgende episoder fra Mormons Bog, skrev han: »Min egen forståelse og påskønnelse af Mormons Bog er vokset umådeligt ... De store personligheder, som går gennem dens sider, er blevet levende og virkeliggjorte, og de er vokset i min anseelse« (*Children's Friend*, december 1952, s. 496, 522).

LEHI I ØDEMARKEN OPDAGER LIAHONA

»Han [så] til sin store forundring en rund kugle af mærkelig forarbejdning på jorden, og den var af fin messing. Og indeni kuglen var der to visere, og den ene viste den vej, vi skulle gå i ørkenen« (1 Nephi 16:10).

DEN UNGE NEPHI TILRETTEVISER SINE OPRØRSKE BRØDRE

»[Mine brødre] blev vrede på mig og ville kaste mig i havets dyb; og da de kom for at lægge hånd på mig, talte jeg til dem og sagde: Jeg byder jer i den almægtige Guds navn, at I ikke rører mig; thi jeg er så fyldt med Guds kraft … og den, der lægger hånd på mig, vil visne som tørre siv … thi Gud skal ramme ham« (1 Nephi 17:48).

LEHI OG HANS FOLK
ANKOMMER
TIL DET FORJÆTTEDE LAND

»Jeg, Nephi, styrede fartøjet, så at vi … sejlede mod det forjættede land. Og efter at vi havde sejlet i mange dage, kom vi til det forjættede land, og vi gik i land og rejste teltene, og vi kaldte det: det forjættede land« (1 Nephi 18:22-23).

AMMON FORSVARER
KONG LAMONIS FLOKKE

*»De [tog] kniplerne frem
for at slå ham ihjel.
Men … hver mand, der
løftede knippelen for at slå
Ammon«, modstod han.
»Han modstod deres slag ved at
slå deres arme med æggen
af sværdet … og der var mange,
og han fik dem til at flygte
ved sin arms styrke«
(Alma 17:36-37).*

ABINADI GIVER SIT BUDSKAB TIL KONG NOA

*»[Abinadi] sagde til dem: Rør mig ikke, thi Gud skal slå jer,
dersom I lægger hånd på mig …
Efter at Abinadi havde talt disse ord, turde kong Noas folk
ikke lægge hånd på ham; thi Herrens ånd var over ham, og hans
ansigt strålede med stærk glans« (Mosiah 13:2-3, 5).*

ALMA DØBER I MORMONS VANDE

*»Og [Alma] lærte dem og prædikede for dem om omvendelse,
forløsning og tro på Herren …
Og de blev døbt i Mormons vande og fyldtes med
Guds nåde« (Mosiah 18:7, 16).*

HELAMAN LEDER EN HÆR
PÅ 2.000 AMMONITISKE UNGE

»Og det var alle unge mænd, og de var overmåde … tapre og modige … Ja, det var sandhedskærlige og ordentlige mænd, thi de var blevet belært om at holde Guds bud og vandre retskaffent for ham. Og Helaman drog ud i spidsen for sine to tusinde unge mænd til hjælp for folket« (Alma 53:20-22).

HÆRFØREREN MORONI LØFTER FRIHEDENS BANNER

»Moroni, som var den øverste befalingsmand over nephiternes hære, … sønderrev sin kjortel, og han tog et stykke deraf og skrev på det: Til erindring om vor Gud og vor religion, vor frihed og vor fred, vore hustruer og vore børn; og han heftede det på enden af en stang … Og han kaldte det frihedens symbol, og han … bad med kraft til sin Gud om, at frihedens velsignelser måtte hvile over hans brødre« (Alma 46:11-13).

LAMANITEN SAMUEL PROFETERER

»De ville ikke give ham lov til at komme ind i byen, hvorfor han steg op på bymuren … og profeterede det for folket … Men alle, der ikke troede på Samuels ord, var vrede på ham; og de kastede sten efter ham på muren, og mange skød med pile efter ham, medens han stod på muren; men Herrens ånd hvilede over ham, så de ikke kunne ramme ham med deres sten og heller ikke med deres pile« (Helaman 13:4; 16:2).

JESUS KRISTUS VISER SIG FOR NEPHIS FOLK

»Og … [de] rettede … igen blikket op mod himlen, og se, de så et menneske stige ned fra himlen, og han var klædt i en hvid kjortel; og han kom ned og stod iblandt dem … Han strakte hånden ud og talte til folket og sagde: Se, jeg er Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden« (3 Nephi 11:8-10).

DEN BRÆNDENDE FØLELSE KOM SENERE

Larry A. Hiller

Det var nu ikke, at jeg tvivlede. Det var mere, at jeg ikke *vidste*.

Her var jeg, 17 år gammel og et »aktivt« medlem af Kirken hele mit liv. Jeg blev døbt som 8-årig. Ordineret til diakon som 12-årig. Nu var jeg i mit fjerde år i seminar, og jeg kunne stadig ikke sige: »Jeg *ved*.«

For min gode ven Gary virkede det så let. Vi sad ofte ved siden af hinanden ved nadverbordet. Næsten hver eneste fastesøndag kunne jeg mærke ham vride sig ved siden af mig. Det slog næsten aldrig fejl. Før faste- og vidnesbyrdmødet var forbi, ville han rejse sig for at bære sit vidnesbyrd. Hans stemme skælvede, og hans øjne fyldtes med tårer, mens han fortalte, hvor vidunderligt det var at mærke Helligånden.

Jeg misundte Gary, men samtidig følte jeg mig lidt utilpas. Hans tårer gjorde mig lidt pinligt berørt på hans vegne. Alligevel ønskede jeg, at jeg havde et vidnesbyrd som det, han havde. Men måske ønskede jeg det ikke stærkt nok dengang. Så jeg fortsatte med at drive roligt og behageligt med strømmen.

Vi nåede frem til det sidste år i seminar. Emne: Mormons Bog. Fokus: Moroni kapitel 10, vers 4 og 5. Udfordringen var at læse Mormons Bog fra første side til sidste side og bede om et vidnesbyrd om, at den var sand - med andre ord at anvende Moronis løfte.

I begyndelsen gjorde jeg mig ikke de store anstrengelser. Men efterhånden som skoleåret gik, begyndte jeg at læse i Mormons Bog hver aften som det sidste, inden jeg gik i seng. Og når jeg havde læst, ville jeg knæle ned ved min seng og bede om et vidnesbyrd om, at bogen - og Kirken - var sand.

Og der skete stadig ikke noget. I baghovedet havde jeg hele tiden Garys brændende vidnesbyrd. Der var også skriftstedet i L&P 9:8, hvor Herren sagde til Oliver Cowdery: »Jeg vil bevirke, at dit hjerte brænder i dig.«

Derfor lå jeg på knæ aften efter aften på det lille knyttede tæppe ved min seng, bad en indtrængende bøn og kravlede i seng for at vente på det brændende vidnesbyrd. Pludselig en aften standsede jeg midt i bønnen og spurgte mig selv: »Ved jeg stadig ikke, om det er sandt?«

Og så skete det. Der var ingen søjle af lys. Ingen stemme. Ikke engang den brændende fornemmelse, som jeg havde søgt. I stedet dukkede en enkel erkendelse op i mit hoved.

Pludselig vidste jeg, at jeg vidste. Og det var det hele. Roligt, fredfyldt og helt stilfærdigt, men det var alt, hvad jeg behøvede på det tidspunkt. Jeg vidste, at jeg vidste.

Siden er jeg blevet opmærksom på Herrens ord til Oliver Cowdery i afsnit 6 i Lære og Pagter: »Dersom du ønsker mere vidnesbyrd, så kom den nat i hu, da du råbte til mig i dit hjerte for at få sandheden om disse ting at vide.

Gød jeg ikke fred i din sjæl med henblik på denne sag? Hvad større vidnesbyrd kan du have end Guds vidnesbyrd?« (vers 22-23, fremhævelse tilføjet).

Der kom senere mange gange, hvor jeg mærkede den brændende følelse i mit indre. Mange gange har jeg mærket den glædelige svulmen i mit hjerte, som Alma beskriver (se Alma 32:28). Men på det tidspunkt var den stille erkendelse alt, hvad jeg havde brug for, alt, hvad jeg behøvede at huske. Herren havde udgydt fred i min sjæl. □

FOTO: STEVE BUNDERSON

PIGELEJR

Chirley Roundy Arnold

FOTO: CHIRLEY ROUNDY ARNOLD

Venez, venez,« synger søster Jeanne Gueu, mens hun sidder i det hvide sand under en 12 m høj palme og ser brændingen rulle ind mod stranden. Hun synger sin yndlingssalme »Kom, kom, Guds folk.« Mens hun synger, har 11 unge piger fra to grene i Abidjan Distrikt i Elfenbenskysten i Afrika samlet sig til et vidnesbyrdmøde. Ni ud af de elleve er ligesom søster Gueu blevet døbt i løbet af det sidste år.

Pigerne stemmer i og sangen bliver åbningssalmen ved mødet. For pigerne er vidnesbyrdmødet en tid til at tænke over tingene. Gisele Kalongo er klassepræsident i laurbærklassen i Cocody Gren. Hun rejser sig og indleder med sit vidnesbyrd. »Jeg ved, at Kirken er sand,« siger hun. »Den har medført store forandringer i mit liv.« Hun er den ældste af ni børn og den eneste pige i familien. Gisele måtte vente med at blive døbt, indtil hendes mor og brødre også var parat til at tilslutte sig Kirken. Sidste år var Gisele med på lejren som den ene af to ikke-medlemmer i en samlet gruppe på fem piger. Efter lejren blev hun og det andet ikke-medlem døbt. For Gisele virker gruppen på 11 i år som en stor lejr.

Tape Carolle er 16 år. Hun rejser sig og bærer sit vidnesbyrd. »Jeg har aldrig oplevet virkelig lykke, før jeg blev medlem af Kirken,« fortæller hun. »De følelser, jeg havde, da missionærerne underviste os ved møderne i Kirken, har gjort mig lykkelig.«

Marie Broadhead med hvid hud og langt brunt hår har boet i Elfenbenskysten de sidste tre år. Hun er snart 15 år og er klassepræsident for rosenpigerne i Cocody Gren. Denne lejr på stranden vil være hendes sidste store aktivitet sammen med disse venner, fordi hendes familie snart

I ABIDJAN

Kulturer, sprog, vidnesbyrd og sjov blev blandet godt sammen, da 11 unge piger fra Abidjan Distrikt i Elfenbenskysten var sammen til den årlige lejr på stranden.

skal tilbage til USA, hvorfra de skal videre til Venezuela. Marie rejser sig og udtrykker sine følelser: »Jeg vil virkelig savne jer alle. I er blevet mine venner.«

Da Marie først ankom, afholdt hun og hendes familie kirkemøder på engelsk i deres hjem hver søndag. I september 1987 kom ældste Marvin J. Ashton fra De Tolvs Kvorum til Elfenbenskysten og indviede landet til evangeliets forkyndelse. Han boede hos familien Broadhead og kaldte bror Terry Broadhead, Maries far, som den første grenspræsident i Abidjan Gren. De begyndte at afholde deres møder på fransk, som er det officielle sprog i Elfenbenskysten. Marie fik hver søndag et lynkursus i fransk, som hun nu taler flydende.

Marie har set den lille gren med 50 medlemmer vokse til et distrikt med fem grene med flere end 400 medlemmer. Gennem Maries svar i klasser og ved hendes eksempel på efterlevelse af evangeliet har hun været med til at undervise andre piger på sin egen alder.

En af pigerne venter med at rejse sig, til mødet næsten er forbi. »Jeg måtte tilslutte mig Kirken for at være lykkelig, da jeg havde hørt om evangeliet,« siger hun. »For mig var det dét værd. Nu kender jeg virkelig lykke.« Hun blev tvunget til at rejse hjemmefra, da hun blev medlem af Kirken, men hun fortryder det ikke.

Vidnesbyrdmødet på stranden er forbi. På vej tilbage til lejren samler søster Gueu en kokosnød op og placerer den på sit hoved uden at bryde

rytmen. Philomene Gueu følger sin mors eksempel, og de går begge yndefuldt og med rank ryg under palmetræerne.

Afrikanske piger lærer tidligt, hvordan man bærer ting på hovedet. Med lidt øvelse bliver det en meget bekvem måde at transportere ting på. På lejren bærer både pigerne og deres ledere mange ting på hovedet - gryder, brænde, spejderbøger, rygsæk og en 10 liters vanddunk.

VENSKAB OG KULTURER MØDES

I lejren i Abidjan mødes flere kulturer og sprog. Vandresangene spænder fra den franske »Frere Jacques« (Mester Jakob) og den engelske »Row, Row, Row Your Boat« til flere afrikanske sange. Alle pigerne taler fransk ved siden af deres stammesprog. De mest almindelige stammesprog er »beta« og »baule«.

Abidjan er en smeltedigel af mennesker fra fjerne landsbyer og nabolande i Afrika. De kommer her for at få et bedre arbejde og højere løn. De unge piger, der kommer her sammen med deres forældre, fører en meget anderledes tilværelse end den, de er vant til. Men de holder af at få nye venner, som de har noget tilfælles med i Kirken og til distriktsaktiviteter.

Afrikanere er ikke tilbageholdne med at få nye venner eller med at udtrykke sig i sang eller dans. På hiken opmuntres pigerne til at lære hinanden en sang. Amoahedwige Kowies fra Abobo Gren lærer de andre mere end en sang. Når hun først begynder, kan intet standse hende. De andre piger følger hende, klapper i hænderne til hendes taktfaste tilråb, mens hun lærer dem en afrikansk dans.

Pigerne binder også knob, finder nord ud fra solens position og lærer hinanden førstehjælp. De bruger en dunk og en plasticpose, hvor en spejderbog presser luften ud af posen, til at lære mund til mund-metoden.

Michelene Kouame på 13 år forventede ligesom flere af de andre piger, at lejren var en helt speciel oplevelse, så derfor havde hun sin søndagskjole på. Her er det er ikke usædvanligt ved enhver lejlighed at have en slå om-nederdel eller kjole på - det forventes også. Men da der skulle tændes bål, måtte hun være forsigtig med ikke at krølle eller brænde sin kjole.

Selv om lejrpladsen kun ligger 30 minutters kørsel fra Abidjan, så er det første gang, at flere af pigerne er på stranden.

Størstedelen af afrikanske pigers tid tilbringes i skolen, hvis deres forældre har råd til, at de går i skole, eller med at arbejde for at bidrage til familiens indtægter. Der er ikke ret meget tid til sjov.

Byen Abidjan er omgivet af en smuk lagune. Nogle steder er ferskvandslagunen kun adskilt fra havet af en sandtange kun 30 m bred. Lagunens vand indbyder simpelthen til en tur i vandet, men kun Marie Broadhead og Crystal Arnold kan svømme. Alle de andre piger vil gerne lære det i den rolige og lavvandede lagune. Havet er smukt, men også barskt og farligt. Selv ikke indbyggerne i landsbyerne langs stranden svømmer i den voldsomme brænding. De foretrækker lagunen til at svømme og bade i. Havet er til at fiske i.

Pigerne og deres ledere forbereder sig på at tage hjem. De har moret sig sammen, lært af hinanden og delt deres vidnesbyrd med hinanden. Tro og venskab er vokset stærkere. Pigerne ser frem til lejren næste år - og vil invitere deres venner med. □

Mormon tager afsked med en fordum stor nation, **af Arnold Friberg**

»Og min sjæl var martret af fortvivlelse over de faldne af mit folk, og jeg råbte:
O, I fagre! Hvor kunne I vige fra Herrens veje! O, I fagre, hvor kunne I forkaste den Jesus, som stod med åbne arme for at modtage jer!
Se, dersom I ikke havde gjort dette, ville I ikke være faldet. Men se, I er faldet, og jeg sørger over tabet af jer« (Mormon 6:16-18).

I de seneste år har Kirken set en dramatisk vækst, idet mennesker i hele verden har accepteret Jesu Kristi evangelium. Når medlemmer af Kirken derefter er flyttet til andre dele af verden, er mange ward og stave blevet kulturelt og etnisk uhomogene. Med denne forskelligartethed følger opgaven med at bevare enheden blandt de hellige - at være ét med Gud og med hinanden (se »Enhed trods forskelle«, s. 26).